

SCUTURI COLORATE: SIGURANȚA COPILOR ÎN SPORT

*Pachet de
Resurse*

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului european „Mediu sigur pentru copii în sport” (“Keeping Children Safe in Sport”), co-finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (REC 2014-2020) și coordonat de Fundația Terre des hommes România, în parteneriat cu Terre des hommes Grecia și Terre des hommes Ungaria. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă opiniile Comisiei Europene. Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Acest material a fost finalizat în anul 2021, se adresează angajaților din cluburi sportive și tabere și are ca scop promovarea procedurilor de safeguarding (referitoare la siguranța și protecția copiilor) în mediile sportive și recreative.

În cadrul acestui proiect, parteneri oficiali în România sunt Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții și Federațiile Române de Fotbal și Gimnastică.

Terre des hommes este o organizație independentă, neutră și imparțială, care are ca scop protecția drepturilor copiilor. A fost înființată în 1960 de către farmacistul franco-elvețian Edmond Kaiser, numele fundației fiind inspirat dintr-o lucrare a lui Antoine de Saint-Exupéry, „Terre des hommes”, în care scria despre datoria noastră a tuturor de a proteja și hrăni potențialul fiecărui copil.

Delegația română este activă aici încă din 1992, cu scopul de a contribui la crearea unei lumi în care drepturile copiilor, așa cum sunt definite în „Convenția privind drepturile copilului”, să fie întotdeauna respectate. O lume în care copiii pot prospera în medii sigure și pot deveni agenții schimbărilor pe care și le doresc în viața lor.

În prezent suntem printre putinele organizații din România care desfășoară proiecte speciale pentru copiii afectați de migrație sau copii care intră în contact cu justiția. Folosim și promovăm principii inedite de educație (precum mentoratul, participarea copiilor în societate, metodologia Mișcare, Joc și Sport) și propunem soluții alternative, precum justiția restaurativă în cazurile ce implică minori.

Suntem decisi să aducem schimbări semnificative și durabile în viața copiilor și a tinerilor, în special a celor mai expuși riscurilor și lucrăm pentru a îmbunătăți bunăstarea lor și a asigura aplicarea eficientă a drepturilor lor. Un total de 11.001 copii au beneficiat de proiectele Tdh în România în 2020, iar în paralel am sprijinit 2.104 profesioniști să urmeze diferite formări în domeniul protecției copilului.

În 2019 am lansat singurul proiect al unei fundații din România pentru protecția copiilor în mediul sportive. Acest manual este unul dintre rezultatele lui.

CUPRINS

7	INTRODUCERE
7	CONȚINUTUL PACHETULUI DE RESURSE
8	Prezentare pe scurt a ședințelor opționale pentru copiii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani
9	Prezentare pe scurt a ședințelor opționale pentru copiii cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani
10	ASPECTE ESENȚIALE ATUNCI CÂND SE MODEREAZĂ ACTIVITĂȚI LEGATE DE ASIGURAREA SIGURANȚEI LA CARE PARTICIPĂ COPII
10	Cum să procedați în cazul dezvăluirilor
11	UTILIZAREA PACHETULUI DE RESURSE
11	Participanții și moderatorii
12	Locația și spațiul
12	Adaptarea materialelor
12	Regulile de bază
13	Activități energizante și activități de încălzire/de evaluare
18	Împărțirea participanților în perechi și în grupuri
20	MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA
20	Activități de recapitulare
22	Activități de evaluare
24	SESIUNE PRINCIPALĂ (OBLIGATORIE) DE INFORMARE PE TEMA SIGURANȚEI COPIILOR ÎN SPORT PENTRU TOȚI COPIII (VÂRSTE CUPRINSE ÎNTRE 6 ȘI 16 ANI)
29	SESIUNI OPȚIONALE PENTRU COPIII CU VÂRSTE CUPRINSE ÎNTRE 6 ȘI 12 ANI
31	SESIUNE 1 - Cunoașterea drepturilor personale și a responsabilităților
37	SESIUNE 2 - Gestionarea emoțiilor
41	SESIUNE 3 - Identificarea situațiilor periculoase și a celor sigure
45	SESIUNE 4 - Corpul nostru
50	SESIUNE 5 - Abordarea situațiilor de bullying
57	SESIUNE 6 - Siguranța online
63	SESIUNE 7 - Cum putem să ne protejăm unii pe alții
69	SESIUNE 8 - Cum să-ți spui părerea și să fii în siguranță
74	SESIUNE 9 - Cum să fii asertiv
82	SESIUNE 10 - Dezvoltarea propriului cod de conduită
87	RESURSE SUPLIMENTARE
89	Introducere
89	Drepturile și responsabilitățile copilului
89	Istoria recentă a drepturilor omului și copilului
90	Convenția ONU privind drepturile copilului
91	Versiunea pentru copii a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului
95	România și Convenția pentru Drepturile Copilului
96	Definirea abuzului asupra copiilor și protecția copiilor
100	Dezvoltarea copilului
100	Motive de îngrijorare legate de siguranța copiilor și rezolvarea incidentelor

INTRODUCERE

Prezentul pachet a fost conceput pentru a ajuta persoanele care lucrează cu copiii în cadrul cluburilor sportive astfel încât să fie pregătite să organizeze ateliere privitoare la asigurarea siguranței copiilor.

Acest obiectiv este inclus în cadrul angajamentului asumat prin Politica de Siguranța a Copilului în Sport, conform căruia organizațiile și cluburile trebuie să se asigure că copiii sunt conștienți de măsurile luate pentru protecția lor. Acest este obligatoriu de a fi respectat.

Cu toate acestea, pachetul de resurse include o prezentare a ședințelor opționale suplimentare care se pot desfășura astfel încât copiii să înțeleagă mai bine as-

pectele privitoare la asigurarea siguranței lor și să poată să contribuie la măsurile luate pentru siguranța lor.

Aceste materiale au fost dezvoltate și testate în cadrul cluburilor sportive din Grecia. S-a ținut cont de feedback-ul primit de la moderatori și de opiniile copiilor care au participat la ședințe.

La fel ca în cazul altor pachete de resurse asemănătoare, multe dintre materiale se bazează pe experiențele persoanelor implicate în organizarea unor cursuri de informare asemănătoare. Exercițiile și activitățile au fost elaborate de-a lungul timpului, astfel încât nu s-a putut identifica întotdeauna sursa originală. Atunci când sursa a fost identificată, s-a făcut referire la ea.

CONȚINUTUL PACHETULUI DE RESURSE

Pachetul de resurse conține mai multe materiale de instruire în domeniul asigurării siguranței copiilor, inclusiv instrucțiuni cu privire la moderarea sesiunilor și îndrumări pentru moderatori.

Aceste materiale au fost împărțite în două secțiuni: o sesiune obligatorie de instruire cu privire la asigurarea siguranței copiilor și un set de sesiuni opționale. Moderatorii pot să decidă ce ședințe vor desfășura în funcție de timpul disponibil, de context și de problemele cu care se confruntă copiii în cadrul locației lor.

Organizațiile/cluburile pot să decidă să desfășoare o singură sesiune opțională sau mai multe sesiuni la alegere sau toate sesiunile opționale sau să nu desfășoare nicio sesiune opțională. În plus, pot să decidă să organizeze anumite sesiuni concepute de ei pe baza sesiunilor opționale.

Sesiunile sunt împărțite la rândul lor în două intervale de vârstă – copii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani și

copii cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani¹. Sesiunile au fost împărțite astfel pentru a se ține cont de activitățile diferite care se pot desfășura în funcție de vârsta și de abilitățile copiilor. Cu toate acestea, dacă materialele sunt analizate la modul general, se va observa că, din multe puncte de vedere, conținutul este aproape identic. Există și alte variante pentru anumite activități – se ilustrează alte moduri de abordare a anumitor subiecte, mai ales pentru a îi ajuta pe copiii mai mici să învețe. Moderatorii ar trebui să considere că intervalele de vârstă sunt orientative și să țină cont de caracteristicile specifice ale copiilor care vor participa la fiecare ședință.

În general, fiecare ședință de instruire durează una-două ore, așa cum se menționează în planurile ședințelor.

¹ Menționăm că Procedurile de Siguranță a Copilului (Eng. Safeguarding) ar trebui să fie aplicabile în cazul copiilor cu vârsta de până la 18 ani, în conformitate cu bunele practici internaționale și cu Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului din 1989.

NUMĂRUL SESIUNII	TITLU	SUBIECT
Sesiune principală (obligatorie)	Protejarea tuturor – asigurarea siguranței copiilor în sport (eng. safeguarding)	O prezentare pe scurt a procedurilor de asigurarea siguranței copiilor (eng. safeguarding) și a modului în care ar trebui să se semnaleze o îngrijorare.

Prezentare pe scurt a sesiunilor opționale pentru copiii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani

Deși fiecare sesiune este independentă, se recomandă desfășurarea sesiunilor opționale în următoarea ordine:

SESIUNILE OPȚIONALE		
NR. SESIUNII	TITLU	SUBIECT
Sesiune 1	Cunoașterea drepturilor	Înțelegerea drepturilor și a responsabilităților noastre.
Sesiune 2	Gestionarea sentimentelor	Identificarea, recunoașterea și gestionarea emoțiilor puternice într-un mod pozitiv.
Sesiune 3	Identificarea situațiilor periculoase și nepericuloase	Prezentarea (nu doar la nivelul clubului) situațiilor dăunătoare și a surselor de sprijin/protecție.
Sesiune 4	Corpul meu, persoana mea	Prezentare a aspectelor legate de viața privată și de atingerile bune și rele.
Sesiune 5	Cum să procedezi dacă te confrunți cu bullying	Se explică ce înseamnă bullying-ul și se prezintă strategii care pot fi utilizate în cazul în care un copil se confruntă cu bullying.
Sesiune 6	Siguranța online	Recomandări generale privitoare la siguranța online.
Sesiune 7	Cum ne putem proteja unii pe alții	Prezentare a modului în care copiii pot să se protejeze pe ei înșiși și să îi protejeze pe alții.
Sesiune 8	Semnalarea motivelor de îngrijorare și asigurarea siguranței	Copiii vor fi învățați să semnaleze motivele de îngrijorare privitoare la siguranța lor și să își comunice gândurile și sentimentele fără a fi agresivi.
Sesiune 9	Cum să fii ferm	Cum să răspunzi ferm în loc să devii agresiv.
Sesiune 10	Dezvoltarea propriului cod de conduită	Copiii vor fi ajutați să își dezvolte propriul cod de conduită.

Prezentare pe scurt a sesiunilor opționale pentru copii cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani

Conținutul pachetului de resurse pentru copii mai mari este aproape identic cu acela pentru copii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani, cu excepția faptului că materialele au fost condensate în mai puține ședințe. Acest lucru se datorează faptului că de-a lungul desfășurării sesiunilor s-a observat că copiii mai

mari erau dornici și capabili să analizeze chestiunile discutate mai repede. S-a decis să nu se crească complexitatea sesiunilor, din moment ce nu se dorește să fie necesar ca moderatorii sesiunilor să fie „experți” în domeniile vizate.

SESIUNILE OPȚIONALE		
NR. SESIUNII	TITLU	SUBIECT
Sesiunea A	Cunoașterea drepturilor	Înțelegerea drepturilor și a responsabilităților noastre.
Sesiunea B	Gestionarea sentimentelor Cum să fii ferm	Identificarea, recunoașterea și gestionarea emoțiilor puternice într-un mod pozitiv. Cum să răspunzi ferm în loc să devii agresiv.
Sesiunea C	Identificarea situațiilor periculoase și nepericuloase Cum ne putem proteja unii pe alții	Prezentarea (nu doar la nivelul clubului) situațiilor dăunătoare și a surselor de sprijin/protecție. Prezentare a modului în care copiii pot să se protejeze pe ei înșiși și să îi protejeze pe alții.
Sesiunea D	Corpul meu, persoana mea Semnalarea motivelor de îngrijorare și menținerea siguranței	Prezentare a aspectelor legate de viața privată și de atingerile bune și rele. Copiii vor fi învățați să semnaleze îngrijorările privitoare la protecție și să își comunice gândurile și sentimentele fără a fi agresivi.
Sesiunea E	Cum să procedezi dacă te confrunți cu bullying Siguranța online	Se explică ce înseamnă bullying-ul și se prezintă strategii care pot fi utilizate în cazul în care un copil se confruntă cu bullying. Recomandări generale privitoare la siguranța online.
Sesiunea F	Dezvoltarea propriului cod de conduită	Copiii vor fi ajutați să își dezvolte propriul cod de conduită.

ASPECTE ESENȚIALE ATUNCI CÂND SE MODEREAZĂ ACTIVITĂȚI LEGATE DE ASIGURAREA SIGURANȚEI LA CARE PARTICIPĂ COPII

Moderarea sesiunilor și a activităților legate de asigurarea siguranței la care participă copiii se aseamănă din multe puncte de vedere cu orice alte activități de grup pentru copii. Moderatorii trebuie să fie capabili să creeze o atmosferă pozitivă, sigură și distractivă și să se asigure că toți copiii sunt incluși. Trebuie să fie capabili să comunice eficient cu copiii (ținând cont de vârsta și de gradul lor de dezvoltare) și să îi ajute pe copii și își comunice și să își exprime gândurile și sentimentele.

În plus, atunci când se moderează un curs de informare privitor la asigurarea siguranței copiilor (eng. child safeguarding) trebuie să se ia în considerare două aspecte importante:

1. Nu îi speriați pe copii: Este foarte important să le explicați copiilor pericolele la care sunt expuși. Cu toate acestea, nu trebuie să se exagereze. Copiii ar

trebui să se simtă mai în siguranță, nu mai expuși la pericole. Prin urmare, ar trebui să se pună accentul pe măsurile care se iau/pe care le pot lua ei pentru a se afla mai în siguranță și copiilor nu ar trebui să li se dea impresia că orice situație sau orice adult reprezintă un pericol pentru ei.

2. Fiți pregătiți pentru dezvăluiri: Uneori, din moment ce copiii se simt în largul lor, este posibil ca un copil să semnaleze (sau să dezvăluie) faptul că el sau un alt copil este abuzat. În cazul în care se întâmplă acest lucru, este important să îi răspundeți copilului în mod adecvat, astfel încât să simtă că i se oferă sprijin, și să faceți sesizările necesare în conformitate cu Politica organizației/clubului de Siguranță a Copiilor. În general, situația trebuie să fie raportată către Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor, astfel încât să se poată sesiza agenția relevantă de protecție a copilului, dacă este cazul.

Cum să procedați în cazul dezvăluirilor

Dezvăluirea este procesul prin care se semnalează sau se raportează abuzuri. Dezvăluirile pot să fie planificate – atunci când copilul ia în mod conștient decizia de a spune ce se întâmplă – sau neplanificate. Dezvăluirile spontane, neplanificate au loc de obicei atunci când un copil se simte în largul său sau nu este conștient de faptul că situația pe care o dezvăluie este abuzivă.

Dezvăluirile pot avea loc și indirect, atunci când copilul nu furnizează detalii cu privire la abuzuri fără a fi îndemnat să facă acest lucru sau dezvăluie ce se întâmplă pe o cale ocolită, de exemplu, prin joacă sau prin desene sau prin comportamentul său dăunător (de exemplu, prin autovătămare).

Indiferent de modul în care are loc dezvăluirea, este important să reacționați adecvat, după cum urmează:

- Asigurați-vă pe copil că faptul că v-a dezvăluit ceea ce se întâmplă este un lucru bun;
- Acceptați spusele copilului;
- Nu încercați să găsiți explicații pentru ceea ce

s-a întâmplat sau să minimalizați ceea ce s-a întâmplat;

- Nu ar trebui să păreți șocat sau neîncredător;
- Amintiți-vă că este posibil ca acest copil să aibă în continuare sentimente puternice de loialitate, chiar dacă o anumită persoană îi face rău. Din acest motiv, este important să nu îl criticați pe abuzator, deși este adecvat să spuneți că acțiunile acestuia sunt abuzive. De exemplu, nu spuneți „Este o persoană rea”, ci spuneți „Cred că ceea ce face este greșit”;
- Nu transformați conversația într-un interogatoriu sau într-o investigație. Scopul oricărei conversații cu un copil care tocmai a dezvăluit că este o victimă a abuzurilor este să îi oferiți sprijin copilului, permițându-i să spună ce are de spus cu privire la situația cu care se confruntă, și să faceți ulterior o sesizare în conformitate cu Procedurile de Safeguarding în Sport ale Copiilor;
- Explicați-i copilului ce se va întâmpla în continuare (de ex., „Voi discuta cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor în Sport, pentru a ne da

- seama care este cel mai bun mod de a te ajuta");
- Nu faceți promisiuni false cu privire la ceea ce este posibil să se întâmple sau să nu se întâmple;
 - Nu vă declarați de acord să mențineți informațiile secrete sau private;

În cazul în care un copil face o dezvăluire, este important să încercați să limitați discuția despre această situație în cadrul grupului/în timpul cursului și să alocați niște timp după sfârșitul ședinței pentru a purta o conversație cu el/ea despre acest subiect (sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, să raportați îngrijorările în conformitate cu Politica privind Asigurarea Siguranței Copiilor). În cazul în care

există doi moderatori, este posibil ca unul dintre ei să decidă că ar fi util să discute în privat cu copilul despre ce se întâmplă.

Nu este vorba despre un interogatoriu. Copilului doar i se va da ocazia să spună ce are de spus, astfel încât să știe că l-ați ascultat. Ulterior i se va explica ce se va întâmpla în continuare.

Este foarte important să vă asigurați că se utilizează canalele adecvate pentru raportarea oricăror abuzuri confirmate sau suspectate. *Moderatorii nu pot să decidă că o situație nu este îngrijorătoare și nu pot să ignore ceea ce li s-a spus.*

UTILIZAREA PACHETULUI DE RESURSE

Pachetul de resurse oferă un set flexibil de materiale care pot fi utilizate și adaptate în funcție de situația din cadrul fiecărei organizații/fiecărui club sau din cadrul locației. Singura sesiune care este obligatorie este cea legată de menținerea siguranței copiilor în sport (eng. child safeguarding), dar chiar și aceasta poate să fie adaptată sau poate să fie desfășurată în combinație cu alte sesiuni. Planurile sesiunilor individuale prezintă detaliat modul în care pot fi adaptate sesiunile, dacă este cazul, și oferă idei cu privire la activități care pot fi desfășurate ulterior.

Este extrem de important ca părinții/tutorii copiilor să fie conștienți de subiectele care vor fi discutate cu

copiii și să își dea consimțământul în ceea ce privește participarea copiilor.

Majoritatea părinților se vor bucura că clubul își ia în serios responsabilitatea de asigurare a siguranței copiilor, dar este posibil ca unii dintre ei să nu dorească să se discute cu copiii lor în cadrul activităților clubului despre problemele sensibile (cum ar fi abuzul) abordate în cadrul sesiunilor opționale. Bineînțeles că și copiii trebuie să fie de acord să participe – niciun copil nu ar trebui să fie forțat să participe la o sesiune la care nu vrea să participe!²

Participanții și moderatorii

Sesiunile au fost concepute astfel încât să poată să fie desfășurate de o persoană care nu are multă experiență în ceea ce privește desfășurarea instruirii cu privire la asigurarea siguranței copiilor/protecția copilului. Cu toate acestea, moderatorul ar trebui să aibă experiență în ceea ce privește moderarea grupurilor de copii și să fi urmat el însuși un curs de formare privind asigurarea siguranței copiilor în sport. Toți moderatorii ar trebui să fie conștienți de Politica organizației privind Siguranța copiilor în sport (eng. child safeguarding) și să o fi citit și să își înțeleagă clar responsabilitățile în temeiul politicii respective.

Ar fi ideal ca fiecare sesiune să fie desfășurată de doi moderatori. Acest lucru este util în cazul în care se fac dezvăluiri (mai exact, copiii divulgă faptul că au fost abuzați). În plus, este posibil ca faptul că fiecare moderator are perspectivele și ideile sale să se dovedească util.

În ceea ce privește numărul de participanți (numărul de copii), este ideal să fie în jur de 10-12 – astfel există un număr suficient de mare de participanți pentru purtarea unor discuții și fiecare participant va avea timp să își exprime opinia. În cazul grupurilor formate

² Prezentul ghid nu oferă instrucțiuni detaliate și nu aprofundează aspectele privitoare la obținerea consimțământului copiilor dat în cunoștință de cauză. Puteți găsi mai multe informații la adresa www.childhub.org.

din copii mai mici, mai ales dacă este disponibil un singur moderator, este posibil ca sesiunea să fie mai ușor de moderat dacă participă doar 8-10 copii. Dacă există grupuri de copii care colaborează (de exemplu, echipe), este posibil să fie util ca toți să participe la

sesiune în același timp, astfel încât să se consolideze relațiile pozitive dintre membrii grupului, chiar dacă în acest caz vor participa puțin mai mulți participanți la fiecare sesiune.

Locația și spațiul

Invariabil, sesiunile vor avea loc în același spațiu care este utilizat de obicei pentru activitățile clubului. Din acest motiv, toate planurile sesiunilor au fost concepute în așa fel încât sesiunile să se desfășoare în locuri adaptate activităților sportive, fără acces la Internet sau la energie electrică (și unde, de exemplu, nu se utilizează prezentări PowerPoint). Chiar dacă se utilizează spații normale, este important să vă

asigurați că locația oferă intimitate, astfel încât să fie puțin probabil să fiți întrerupți. În plus, este foarte important să vă asigurați că s-a desfășurat o evaluare a riscurilor³ în conformitate cu Politica clubului privind Siguranța Copiilor în Sport, astfel încât să fiți siguri că locația nu prezintă riscuri pentru copii. Copiii ar trebui să aibă întotdeauna la dispoziție apă potabilă și o toaletă.

Adaptarea materialelor

Așa cum am menționat mai sus, planurile sesiunilor conțin instrucțiunile necesare pentru desfășurarea sesiunilor, laolaltă cu resursele necesare. În cazul anumitor sesiuni, deoarece se utilizează o activitate energizantă/de încălzire, pentru a introduce un anumit subiect, este inclusă și această activitate. În cazul altor sesiune, moderatorii vor trebui să adauge activități energizante și de încălzire. Acestea pot fi utile la începutul sesiunii (pentru dezvoltarea relațiilor și pentru a vă asigura că starea de spirit a copiilor este potrivită pentru începerea sesiunii) sau pot fi utilizate în timpul sesiunii pentru a crește nivelul de energie sau pentru a lua o pauză. Acest lucru este foarte important mai ales în cazul copiilor mici (sub vârsta de 12 ani), cărora este posibil să le fie greu să se concentreze pe un subiect sau pe o activitate mai mult de 30 de minute.

Este posibil să fie necesare și alte adaptări în anumite cazuri, cum ar fi:

- Dacă sunt implicați copii cu niveluri diferite ale abilităților (de exemplu, dacă din grup fac parte și copii cu handicapuri fizice sau cognitive);
- Dacă există „reguli” cu privire la ceea ce pot să facă sau să discute băieții și fetele împreună, astfel încât toată lumea să poată să participe într-o măsură egală;
- Dacă instruirea ar trebui să reflecte contextul specific al activităților – de exemplu, este posibil ca Politica clubului privind Siguranța Copiilor în Sport să includă cerințe specifice sau să existe prevederi legale specifice cu privire la ceea ce pot face și ceea ce nu pot face copiii.

Regulile de bază

Stabilirea regulilor de bază dă tonul sesiunilor și determină modul în care acestea vor fi percepute de copii. Scopul este să se creeze un mediu favorabil incluziunii, în cadrul căruia copiii simt că beneficiază de sprijin, astfel încât să poată să participe și să se distreze. În plus, stabilirea regulilor de bază

evidențiază faptul că este necesar să se dea dovadă de sensibilitate față de opiniile și ideile tuturor participanților. Regulile de bază pot să fie utile și pentru gestionarea comportamentului copiilor – din moment ce copiilor li se pot aminti regulile asupra cărora au căzut de acord. Bineînțeles că și moderatorii vor trebui

³ Politica organizațiilor/cluburilor privind Siguranței Copiilor în Sport prezintă detaliat modul în care se desfășoară o evaluare a riscurilor.

să fie mulțumiți de regulile stabilite, din moment ce și ei vor trebui să le respecte.

Este util ca regulile de bază să fie stabilite împreună cu copiii la începutul primei sesiuni. Dacă se desfășoară doar sesiunea principală, este posibil să fie suficient ca moderatorul să propună reguli de bază și să îi întrebe pe participanți dacă sunt de acord cu ele. Cu toate acestea, în cazul în care se intenționează să se desfășoare mai multe ședințe cu un grup de copii, membrii fiecărui grup ar trebui să fie încurajați să își stabilească propriile reguli de bază la început. Acestea pot să fie afișate și recapitulate înainte de începutul fiecărei sesiuni.

Printre aspectele tipice care ar trebui să fie incluse în regulile de bază se numără:

- Participanții trebuie să se asculte unii pe alții;
- Participanții trebuie să vorbească pe rând;
- Participanții nu au voie să părăsească sesiunea fără a îi comunica acest lucru moderatorului;
- Trebuie să vă asigurați că toți participanții sunt incluși;
- Nu râdeți de nicio persoană și nu faceți glume cu privire la nicio persoană (mai exact, fără bullying);
- Toată lumea va participa;
- Toată lumea se va distra;
- Participanții vor respecta instrucțiunile moderatorilor cu privire la siguranță (cum ar fi alergatul în spațiile interioare, etc.).

Copiii pot să își stabilească propriile reguli de bază în mai multe moduri, în funcție de timpul disponibil și de vârstele copiilor. Exemple de moduri de stabilire a regulilor de bază:

- Comunicarea ideilor în cadrul grupului mare – copiii vor fi invitați să își comunice ideile, care vor fi notate pe flipchart;
- Copiii vor fi rugați să discute în grupuri mici și să își comunice ulterior ideile în cadrul grupului principal, astfel încât să se ajungă la un consens cu privire la regulile care ar trebui să fie incluse. O altă variantă ar fi ca moderatorul să îi împartă pe copii în patru grupuri mici, care își vor prezenta apoi ideile în diverse moduri: un grup poate doar să vorbească, un grup poate doar să scrie, un grup poate doar să mimeze și un grup poate doar să deseneze.

Regulile de bază pot și să ajute grupul să își dezvolte o identitate comună – de exemplu, grupului care a stabilit regulile i se poate atribui un nume și copiii pot fi rugați să se semneze/să deseneze un semn pentru a își da acordul. Se va discuta mai mult despre stabilirea regulilor de bază în cadrul activității opționale incluse în ședința principală.

Activități energizante și activități de încălzire/de final

Activitățile energizante și de încălzire sunt concepute pentru creșterea nivelului de energie în timpul cursului de instruire. În plus, pot să fie utilizate pentru a aduce în discuție un anumit subiect, pentru a face tranziția către un subiect nou sau pentru a pune capăt unei sesiuni.

În cazul în care au experiență în ceea ce privește lucrul cu copiii, moderatorii ar trebui să aibă deja multe idei de activități energizante și de încălzire. Cu toate acestea, există și multe resurse bune din care se pot inspira. O resursă foarte utilă, care este

considerată o sursă de inspirație de unii moderatori, este ghidul elaborat de International AIDS Alliance *100 Ways to energise groups: Games to use in workshops, meetings and the community (2002)* (100 de activități energizante pentru grupuri: Jocuri care pot fi utilizate în cadrul atelierelor, al întrunirilor și al comunității).

Următoarele activități au fost utilizate în cadrul cluburilor de vară din Grecia⁴. S-a constatat că acestea au funcționat bine și au fost distractive pentru participanți.

⁴ Currie, V., Lee, L., Wright, L. (2019), YouCreate Art Kit, Participatory Action Research for Young Change Makers, IICRD https://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/200325_tdh_youcreate_light.pdf?file=1&type=node&id=43578

ALINIAREA ÎN FUNCȚIE DE ZIUA DE NAȘTERE

- Invitați-i pe toți participanții să se alinieze în ordinea zilelor lor de naștere, începând cu luna ianuarie și până în luna decembrie. Participanții nu au voie să utilizeze cuvinte. Pentru a se organiza, pot doar să își folosească mâinile și să gesticuleze.
- Alte variante: Participanții pot să se alinieze în funcție de cine locuiește cel mai aproape sau cel mai departe de locul/camera unde se desfășoară cursul de instruire; în funcție de animalele preferate; de la cel mai mic la cel mai mare; în ordinea înălțimii; în funcție de nuanța părului.
- Alinierea poate reprezenta și un mod util de împărțire a participanților în grupuri pentru desfășurarea anumitor activități.

CASĂ, CUTREMUR, VEVERIȚĂ

- Rugați-i pe o parte din participanți să se grupeze în perechi și să creeze case cu brațele. O a treia persoană, o veveriță, va sta în casa astfel creată.
- Atunci când se dă comanda „mișcați-vă”, toate veverițele vor trebui să facă schimb de locuri și să își găsească o casă nouă.
- Atunci când se dă comanda „construcție”, toți participanții care întruchiează casele trebuie să facă schimb de parteneri și să creeze o casă împreună cu un alt participant.
- Ideal ar fi să mai rămână un participant care nu face parte din nicio casă și nu este nici veveriță. Acesta poate să dea comenzi, astfel încât să li se poată alătura celorlalți. În cazul în care nu rămâne niciun participant pe dinafară, moderatorul poate să fie cel care dă comenzile.
- Repetați exercițiul de mai multe ori.

BATE VÂNTUL DE VEST

- Participanții ar trebui să stea în cerc.
- Moderatorul ar trebui să le explice că, atunci când bate Vântul de Vest, participanții trebuie să își schimbe locul în cadrul cercului. De exemplu, dacă „Vântul de Vest bate pentru verde”, toți participanții care sunt îmbrăcați în verde ar trebui să se mute, pe când ceilalți ar trebui să rămână unde se află.
- Moderatorul ar trebui să spună mai multe lucruri pentru care bate Vântul de Vest (de ex., pentru toate persoanelor cărora le place să mănânce kebab, pentru toate persoanele care au o soră, pentru toate persoanele cărora le place să cânte, etc.).
- Repetați exercițiul de mai multe ori, până când toți participanții s-au mutat măcar o dată.

MERGI, OPREȘTE-TE, SPUNE-ȚI NUMELE, BATE DIN PALME

- Explicați-le participanților că vor urma niște comenzi simple.
- Moderatorul le va explica participanților că, atunci când spune „Mergi”, participanții trebuie să înceapă să meargă. Atunci când spune „Oprește-te”, participanții se vor opri din mers.

- Ulterior, moderatorul va spune de mai multe ori „mergi” și „oprește-te”.
- **DUPĂ ACEEA**, moderatorul ar trebui să le explice participanților că comenzile vor fi inversate – atunci când moderatorul spune „oprește-te”, participanții ar trebui să înceapă să meargă și atunci când moderatorul spune „Mergi”, participanții ar trebui să se oprească din mers.
- Moderatorul ar trebui să spună „mergi” și „oprește-te” de mai multe ori.
- **ULTERIOR**, moderatorul ar trebui să le explice participanților că se vor mai adăuga încă două comenzi. Atunci când moderatorul spune „Spune-ți numele”, participanții vor trebui să își spună numele cu voce tare. Atunci când moderatorul spune „Bate din palme”, participanții vor trebui să bată din palme o dată.
- Explicați faptul că cele două comenzi anterioare vor rămâne la fel, mai exact, „Mergi” înseamnă „Oprește-te” și „Oprește-te” înseamnă „Mergi”.
- Moderatorul ar trebui să alterneze apoi comenzile „Mergi”, „Oprește-te”, „Spune-ți numele” și „Bate din palme” în ce ordine vrea, repetându-le de mai multe ori.
- **ÎN CELE DIN URMĂ**, moderatorul ar trebui să le explice participanților că și ultimele două comenzi vor fi inversate, astfel încât „Spune-ți numele” va însemna „Bate din palme” și „Bate din palme” va însemna „Spune-ți numele”.
- Moderatorul ar trebui să alterneze apoi comenzile „Mergi”, „Oprește-te”, „Spune-ți numele” și „Bate din palme” în ce ordine vrea, repetându-le de mai multe ori.

CERCUL TUNETELOR

Participanții ar trebui să stea în cerc și să îl imite pe moderator:

- Moderatorul ar trebui să ridice palma dreaptă și să o lovească ușor cu primul deget al mâinii stângi spunând „o să plouă”.
- Moderatorul ar trebui să își lovească palma din ce în ce mai repede cu degetul, spunând „ploaia se intensifică”.
- Moderatorul ar trebui să bată ușor din picior și să spună „o să tune”.
- Ulterior, moderatorul ar trebui să spună „o să fulgere” și să bată din palme.
- Ulterior, moderatorul ar trebui să spună „furtuna se liniștește” și să înceapă iar să își lovească palma ușor cu degetul.
- La sfârșit, moderatorul ar trebui să spună „soarele strălucește” și să își ridice mâinile deasupra capului, formând un unghi obtuz.

Dacă doriți, repetați exercițiul. Puteți și să îi întrebați pe participanți dacă vreunul dintre ei vrea să joace rolul liderului.

PRIND MINGEA

- Explicați-le participanților că ar trebui să îl imite pe lider – care poate fi moderatorul sau un participant care s-a oferit voluntar.
- La început, liderul spune „Prind mingea”, apoi sare într-o parte cu mâinile ridicate sus, ca și cum ar

prinde o minge.

- Participanții repetă cuvintele și acțiunile liderului.
- Ulterior, liderul spune „Am mingea” și își coboară mâinile, ca și cum ar ține o minge în fața pieptului.
- Participanții repetă cuvintele și acțiunile liderului.
- Ulterior, liderul spune „O pun aici” în timp ce mișcă „mingea” spre o anumită parte a corpului său (de ex., umeri, cap, șolduri, etc.). Participanții îl imită și își mișcă propriile „mingi” spre partea respectivă a corpului lor.
- Activitatea poate continua cât timp doriți/în funcție de timpul disponibil – participanții vor mișca „mingea” spre diverse părți ale corpului.

MINGEA CU NUME

- Participanții trebuie să stea în cerc.
- Moderatorul spune numele unei persoane din cadrul cercului și îi aruncă mingea persoanei respective.
- Atunci când participantul prinde mingea, trebuie să spună numele moderatorului (numele persoanei care i-a aruncat mingea) și numele său. Apoi trebuie să spună numele unui alt participant din cadrul cercului și să îi arunce aceuia mingea.
- Repetați această activitate până când fiecare participant a avut ocazia să prindă mingea, să spună numele persoanei care i-a aruncat mingea, numele său și numele persoanei căreia îi va arunca mingea.
- Pentru a face lucrurile mai interesante și mai dificile, utilizați două mingi în cerc în același timp sau chiar trei mingi.

BABA OARBA

- Participanții stau într-un cerc mare. Un participant legat la ochi trebuie să stea în mijloc și ceilalți trebuie să îl strige pe nume.
- Persoana legată la ochi trebuie să meargă în direcția din care vine sunetul. Ceilalți participanți pot să o strige pe rând, pot să își schimbe poziția, să rămână în cerc, să o inducă în eroare pe persoana legată la ochi, să șoptească – cu toate acestea, vor fi întotdeauna responsabili pentru persoana legată la ochi și nu o vor lăsa niciodată singură.
- După ce a trecut ceva timp, pot să o întrebe pe persoana legată la ochi: „Unde te afli? Înăuntrul sau în afara cercului? Lângă ușă? etc.”.

NODUL GORDIAN

- Participanții stau în cerc și închid ochii, apoi se mișcă încet spre mijlocul cercului cu mâinile întinse înainte.
- Ținând în continuare ochii închiși, fiecare participant trebuie să ia pe cineva de mână. Participanții trebuie

să țină ochii închiși până când fiecare mână a fiecărui participant este ținută în mâna unui alt participant.

- Atunci când participanții deschid ochii, trebuie să descurce nodul fără a-și da drumul la mâini.
- Această activitate poate fi desfășurată și la începutul sau la sfârșitul unei sesiuni/unei zile, din moment ce creează o senzație de comuniune.

CARNAVAL

- Moderatorul distribuie niște bucățele de hârtie. Pe fiecare bucată de hârtie este scrisă o altă instrucțiune.
- Fiecare participant va primi o bucată de hârtie.
- Printre instrucțiuni ar putea să se numere „Dați mâna cu toți participanții” sau „Pupați-i pe toți participanții pe frunte” sau „Întrebați-i pe toți participanții care este mâncarea lor preferată”.
- Activitatea va dura 5-10 minute, astfel încât fiecare participant să își urmeze instrucțiunea.

NETBALL

- Participanții stau în cerc și își aruncă unul altuia o minge mică până când mingea a ajuns o dată la fiecare participant.
- Utilizând același tipar, se mai adaugă câteva mingi, astfel încât jocul să se desfășoare cu mai multe mingi deodată. Toți participanții trebuie să îi arunce mingile aceleiași persoane.

Împărțirea participanților în perechi și în grupuri

Aceste activități⁵ au fost concepute pentru împărțirea participanților în grupuri mici/perechi într-un mod distractiv și interactiv. Toate aceste activități au fost

utilizate în cadrul cluburilor de vară din Grecia. S-a constatat că au funcționat bine și că au fost distractive pentru participanți.

Grupuri sezoniere	Împărțiți-i pe participanți în grupuri în funcție de anotimpul în care s-au născut. Ajustați grupurile astfel încât să fie la fel de mari.
Animale	<ul style="list-style-type: none"> Moderatorul trebuie să aleagă mai multe animale și să scrie denumirea fiecărui animal pe câte două bucăți de hârtie și să îi roage pe toți participanții să aleagă câte o bucată de hârtie la întâmplare (de ex., dintr-o pălărie/dintr-un bol). Niciunei persoane nu i se permite să vorbească și fiecare participant trebuie să își găsească „perechea” care are același animal ca el purtându-se ca animalul respectiv și imitând sunetele caracteristice animalului respectiv. În cazul în care se dorește împărțirea copiilor în grupuri mai mici, acest exercițiu poate fi modificat scriind numele fiecărui animal pe mai multe bucățele de hârtie (nu doar pe două).
Foițe autoadezive colorate	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de sosirea participanților, moderatorii lipesc câte o foiță autoadezivă colorată pe spatele scaunului fiecărui participant. Atunci când participanții trebuie să se împartă în grupuri, rugați fiecare participant să se uite la spatele scaunului său și să formeze un grup cu persoanele pe ale căror scaune sunt lipite foițe de aceeași culoare. O altă variantă ar fi să lipiți forme sau numere pe spatele scaunelor.
Sortarea culorilor	<ul style="list-style-type: none"> În funcție de resursele disponibile, cumpărați sau adunați niște creioane colorate, niște sârmulițe de jenilă colorate, niște file dintr-un paletar de culori de vopsea, etc. Întindeți-le pe podea sau pe masă (câte una pentru fiecare participant). Rugați-i pe participanți să își aleagă culoarea preferată sau o culoare care le place mult și să formeze apoi grupuri pe baza culorilor alese.
Cum sunteți îmbrăcați	<ul style="list-style-type: none"> Rugați-i pe participanți să se împartă singuri în grupuri mici (de 3-4 persoane sau de câte persoane consideră de cuviință moderatorul) pe baza asemănărilor dintre hainele lor. Participanții vor fi cei care decid ce au în comun. În cazul în care doriți să extindeți această activitate, o altă variantă ar fi să îi rugați pe participanți să discute în cadrul grupurilor mici despre modul în care au decis să formeze grupurile și să își comunice apoi concluziile în cadrul grupului mare. Aceasta poate să fie o activitate interesantă pentru analiza percepțiilor – De ex., toți s-au concentrat pe același lucru sau fiecare și-a perceput îmbrăcămintea în mod diferit? A fost vreo persoană a cărei percepție cu privire la îmbrăcămintea unui alt participant a fost surprinzătoare? Ce concluzii putem trage în ceea ce privește valorile și percepțiile?

⁵Bazat tot pe Currie, V., Lee, L., Wright, L. (2019), YouCreate Art Kit, Participatory Action Research for Young Change Makers, IICRD https://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/200325_tdh_youcreate_light.pdf?file=1&type=node&id=43578

Scaunele dansatoare

- Dispuneți scaunele în grupuri mici (de exemplu, grupați câte patru scaune pentru grupuri de patru persoane).
- Dați drumul la muzică.
- Moderatorul va dansa pe rând cu fiecare participant și îl va conduce pe fiecare participant către un scaun, la întâmplare.
- Moderatorii pot să utilizeze această metodă în cazul în care doresc să îi conducă pe participanți către anumite scaune, în așa fel încât să grupeze participanți „mai puternici” cu participanți „mai slabi” (de exemplu, în așa fel încât participanții vorbăreți să nu fie toți în același grup).

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

Cluburile ar trebui să ia în considerare un element de monitorizare a sesiunilor (de exemplu, înregistrarea numărului de participanți) și solicitarea de feedback de la copii pentru îmbunătățirea materialelor și dezvoltarea unor sesiuni suplimentare. Aceste procese pot și să îi ajute pe copii să recapituleze ceea ce au învățat și să își amintească informațiile importante.

Activități de recapitulare

Aceste activități sunt concepute pentru a îi ajuta pe participanți să recapituleze ceea ce au învățat în sesiunea/ziua anterioară. Prin urmare, îi ajută și pe

moderatori să înțeleagă cât de mult au reținut copiii din ceea ce au învățat. Toate activitățile au fost folosite în cadrul cluburilor de vară din Grecia.⁶ S-a constatat că funcționează bine și sunt distractive pentru participanți. Moderatorii ar trebui să fie pregătiți să clarifice anumite aspecte, inclusiv să modereze discuții între membrii grupului pentru a se identifica răspunsul corect și pentru a se comunica idei.

NOTĂ: Înainte de a desfășura activitățile, moderatorii vor trebui să aloce câteva minute pentru a alege întrebări de recapitulare adecvate în funcție de materialele/subiectele discutate în sesiunea/ziua anterioară.

PRINDE MINGEA

- Rugați-i pe participanți să se alinieze, formând două linii, în așa fel încât să stea unii cu fața spre ceilalți. Atribuiți-i fiecărei persoane din fiecare linie un număr. Puneți o minge în spațiul dintre cele două linii.
- Moderatorul va spune un număr și fiecare persoană din cadrul celor două linii căreia i s-a atribuit acest număr va încerca să ia mingea.
- Persoana care reușește să ia mingea va răspunde la o întrebare pusă de moderator (pe baza celor discutate în ziua/sesiunea anterioară), cu ajutorul membrilor echipei sale (persoanele din aceeași linie).
- Repetați exercițiul de mai multe ori, punând o întrebare de recapitulare diferită de fiecare dată.

DRAGON, PRINȚESĂ, CAVALER

- Explicați faptul că dragonul bate prințesa, prințesa bate cavalerul și cavalerul bate dragonul.
- Împărțiți-i pe participanți în două grupuri. Fiecare grup trebuie să își aleagă (în secret) un personaj (dragonul, prințesa, cavalerul).
- Ulterior, cele două grupuri se vor alinia de-a lungul unei linii imaginare (participanții vor sta unii cu spatele la ceilalți).
- Numărați până la trei. Când ajungeți la trei, participanții se vor întoarce unii cu fața la alții și își vor imita personajul.
- Linia care câștigă va răspunde la o întrebare pusă de moderator (pe baza celor discutate în ziua/sesiunea anterioară).
- Repetați această activitate de mai multe ori, punând o întrebare de recapitulare diferită de fiecare dată.

⁶Bazat tot pe Currie, V., Lee, L., Wright, L. (2019), YouCreate Art Kit, Participatory Action Research for Young Change Makers, IICRD https://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/200325_tdh_youcreate_light.pdf?file=1&type=node&id=43578

CURSA FOIȚELOR AUTOADEZIVE

- Lipiți prin cameră/prin spațiul în care se desfășoară cursul mai multe foițe autoadezive pe care ați scris întrebări de recapitulare.
- Dați-le participanților 3 minute pentru a aduna (individual) cât mai multe foițe autoadezive și a le aduce acolo unde se află membrii grupului.
- Participanții trebuie să răspundă pe rând la întrebările de pe foițele autoadezive pe care le-au adunat.

CĂLĂTORIE PE LUNĂ

- Participanții stau în cerc și spun pe rând:
„Mă cheamăVoi călători pe lună”
„Voi lua cu mine [ceva ce începe cu prima literă a numelui participantului]”
- Ideal ar fi ca participanții să ia cu ei pe lună ceva care are legătură cu activitățile din sesiunea/ziua precedentă.

QUIZ

- Participanții sunt împărțiți în „echipe” cu un număr egal de membri pentru a participa la un concurs televizat.
- Fiecare echipă ar trebui să își aleagă un nume.
- Moderatorul va arunca un balon în aer și echipa care prinde balonul va avea ocazia să răspundă la o întrebare.
- Repetați exercițiul de mai multe ori, punând de fiecare dată o altă întrebare de recapitulare. O altă variantă este ca echipa să trebuiască să spună ceva despre care s-a discutat în timpul sesiunii/zilei anterioare.

TOM ȘI JERRY

- Participanții stau în cerc și unui participant i se dă „Tom” – un obiect ales de moderator (de exemplu, o minge sau un fotoliu bean bag).
- Participantul care îl primește pe „Tom” trebuie să i-l dea următorului participant din cadrul cercului și tot așa.
- După câteva secunde, dați-i-l unui participant pe „Jerry” – un alt obiect ales de moderator.
- Participantul care îl primește pe „Jerry” trebuie să i-l dea următorului participant din cadrul cercului și tot așa.
- Obiectivul este ca „Jerry” să îl prindă pe „Tom”.
- Atunci când „Tom” îl ajunge pe „Jerry” participantul care îi ține pe amândoi ar trebui să răspundă la întrebarea pusă de moderator, cu ajutorul participanților din stânga și din dreapta lui.
- Repetați exercițiul de mai multe ori, punând de fiecare dată o întrebare de recapitulare diferită.

PATRU COLȚURI

- Atribuiți câte o literă de la A la D fiecărui colț al camerei/spațiului în care se desfășoară cursul de instruire.
- Participanții vor sta în mijlocul camerei/spațiului.
- Moderatorul va citi cu voce tare întrebări (fiecare întrebare va avea patru variante de răspuns, dintre care una singură va fi corectă) bazate pe chestiunile discutate în timpul zilei/sesiunii anterioare. Participanții trebuie să se mulțe în colțul (A, B, C sau D) despre care cred că corespunde răspunsului corect.
- Repetați exercițiul de mai multe ori, punând de fiecare dată o întrebare de recapitulare diferită.

Activități de evaluare

Este foarte important să se evalueze modul în care ședințele sunt percepute de copii – atât din punctul de vedere al sentimentelor pe care le trezesc ședințele, cât și din punctul de vedere al noțiunilor învățate. Astfel de evaluări contribuie la cizelarea și îmbunătățirea

materialelor de curs. Aceste activități sunt concepute pentru a se obține feedback de la copii în moduri interactive și distractive. Activitățile au fost testate în Grecia.⁷

Emoticoane	<ul style="list-style-type: none">• Moderatorul îi dă fiecărui participant o foaie autoadezivă goală.• Moderatorul desenează trei emoticoane pe flipchart: unul care zâmbește, unul care plânge și unul neutru.• Moderatorul îi roagă pe participanți să deseneze unul dintre aceste emoticoane pe foaia lor, în funcție de starea lor de spirit din momentul respectiv.• Ulterior, participanții vor lipi foiele lor pe flipchart, sub emoticonul pe care și l-au ales.
Ce am învățat astăzi	<ul style="list-style-type: none">• Moderatorul va împărți o foaie de flipchart în patru cadrane și va scrie câte unul dintre următoarele cuvinte în fiecare cadran: Știu, Provocare, Schimbare și Sentiment.• Fiecare participant va fi rugat să completeze cadranele răspunzând la următoarele patru întrebări. Participanții trebuie să își scrie răspunsurile pe foie autoadezive. Știu: Ce lucru pe care îl știai deja ți-a fost confirmat astăzi? Provocare: Cu ce provocare te-ai confruntat astăzi? Schimbare: Spune un mod în care intenționezi să pui în practică ceea ce ai învățat astăzi. Sentiment: Ce sentimente îți dau lucrurile pe care le-ai învățat astăzi?• După ce participanții au răspuns la toate întrebările, discutați despre răspunsurile lor. Moderatorul ar trebui să încerce să evidențieze asemănările și deosebirile.

⁷ Bazat tot pe Currie, V., Lee, L., Wright, L. (2019), YouCreate Art Kit, Participatory Action Research for Young Change Makers, IICRD https://childhub.org/en/system/tdf/library/attachments/200325_tdh_youcreate_light.pdf?file=1&type=node&id=43578

<p>Reflecție</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Moderatorul îi va da fiecărui participant mai multe foițe autoadezive goale și un pix. • Participanții pot să lucreze singuri sau în perechi/în grupuri de câte trei. Vor trebui să reflecteze la următoarele întrebări: <ul style="list-style-type: none"> • Spuneți un lucru pe care l-ați învățat astăzi care a fost foarte util. De ce a fost util? • Ce nu ați înțeles din ce s-a discutat astăzi? • Ce perspective noi aveți cu privire la activitatea de azi? • Participanții ar trebui să scrie câte UN SINGUR lucru pe fiecare foiță autoadezivă. • După ce participanții au răspuns la toate întrebările, discutați despre răspunsurile lor. Moderatorul ar trebui să încerce să evidențieze asemănările și deosebirile.
<p>Dați cu zarul</p>	<p>Moderatorul va scrie următoarele titluri pe flipchart-uri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Din ce am învățat astăzi, aș vrea să îmi amintesc • Încă nu înțeleg bine • Un lucru pe care l-am înțeles astăzi pentru prima oară • Un lucru pe care îl știam deja • Un lucru nou pe care l-am aflat astăzi • Un cuvânt reprezentativ pentru această zi <p>Participanții vor da pe rând cu zarul. Fiecare participant va răspunde pe scurt la întrebare pe baza numărului afișat pe zar.</p>

SESIUNEA PRINCIPALĂ (OBLIGATORIE) DE INFORMARE PRIVIND SIGURANȚA COPIILOR ÎN SPORT

Pentru toți copiii (vârste cuprinse între 6 și 16 ani)

SIGURANȚA TUTUROR

Rezultatele anticipate principale/obiectivele și scopul sesiunii:

- Să li se prezinte copiilor Procedurile de Safeguarding - privind Siguranța Copiilor în Sport și procedurile asociate
- Să îi ajute pe copii să fie mai conștienți de aspectele privitoare la siguranța lor
- Să li se spună copiilor cui îi pot semnala îngrijorările lor

Materialele necesare:

- Dacă sunt disponibile, copii ale oricăror versiuni pentru copii sau ale materialelor asociate de sensibilizare
- Dacă s-a elaborat acest document, copii ale codului de conduită pentru copii
- Cartonașe cu numele și datele de contact ale persoanei căreia trebuie să i se semnaleze orice îngrijorări (de ex., Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor)
- Orice echipamente necesare pentru exercițiul introductiv/de încălzire și pentru activitățile energizante
- Foi de flipchart și creioane
- Bandă adezivă
- Cartonașe și creioane

Țimpul necesar:

Aproximativ o oră, în funcție de activitatea de încălzire/activitățile energizante. Această durată poate să fie prelungită dacă se încorporează sesiuni/activități suplimentare – consultați notele incluse în planul sesiunii.

Pregătiri care trebuie făcute înainte de desfășurarea sesiunii:

- Verificați dacă este necesară adaptarea materialelor pentru a reflecta Procedurile de Safeguarding (Politicele clubului privind Siguranța Copiilor în Sport) și orice proceduri asociate;
- Alegeți activitățile energizante/de încălzire, după caz;
- Gândiți-vă la contextul specific/situația specifică și alegeți cele mai importante aspecte din Procedurile de Safeguarding - privind Siguranța Copiilor în Sport (de exemplu, respectarea intimității copiilor la baie; copiilor le este interzis să facă poze unii cu alții atunci când sunt dezbrăcați; lovirea copiilor este interzisă; adulților le este interzis să doarmă în aceeași cameră ca copiii, etc.).
- **MENȚIONĂM** că această sesiune presupune furnizarea multor informații către copii – în funcție de abilitățile membrilor grupului, încercați să îi includeți pe copii în acest proces într-o măsură cât mai mare astfel încât sesiunea să nu se transforme într-o prelegere – de exemplu, rugați-i pe copii să citească materialele cu voce tare, să scrie pe flipchart etc.

Durata aprox.	Instrucțiuni privitoare la desfășurarea sesiunii	Alte recomandări pentru moderatori
10 minute	<p>Exercițiu de încălzire</p>	<p>Moderatorii ar trebui să aleagă un exercițiu introductiv/de încălzire adecvat. În cazul în care copiii nu se cunosc, este important să vă asigurați că toți au ocazia să se prezinte în cadrul acestui exercițiu.</p>
10 minute	<p>Introducere</p> <p>În cadrul grupului mare, explicați-le copiilor că această sesiune va fi scurtă, dar importantă.</p> <p>Scopul sesiunii este purtarea unei discuții despre măsurile luate de club pentru a se asigura că toată lumea se află în siguranță. Explicați-le participanților că aceste măsuri se numesc măsuri de safeguarding - de menținere a „siguranței copiilor” în sport.</p> <p>Spuneți-le copiilor că, pentru a vă asigura că toți se simt în largul lor și pot să participe la sesiune, veți stabili niște reguli de bază pentru colaborare.</p> <p>Întrebați-i pe copii ce fel de reguli cred că ar fi necesare și notați răspunsurile pe flipchart (dacă dispuneți de spațiul/ echipamentele necesare) pe măsură ce copiii își comunică sugestiile. Discutați despre fiecare idee pentru a vă asigura că toți copiii sunt de acord cu ea SAU desfășurați activitatea opțională.</p> <p>Dacă utilizați flipchart-ul, prindeți foaia pe perete astfel încât să le puteți reaminti regulile copiilor în timpul sesiunii.</p>	<p>Majoritatea copiilor, mai ales cei care merg la școală, vor fi familiarizați cu conceptul de reguli.</p> <p>Dacă este necesar, aduceți completări la ideile copiilor, de exemplu: toată lumea ar trebui să participe, ar trebui să ne ascultăm unii pe alții, să fim amabili unii cu alții, să nu râdem de alte persoane, orice persoană care nu este fericită sau nu se simte bine ar trebui să îl anunțe pe moderator.</p> <p>Activitate opțională</p> <p>În cazul în care desfășurați programul mai lung (mai exact, intenționați să desfășurați și câteva sesiuni opționale), includeți o activitate în cadrul căreia copiii se ocupă de stabilirea regulilor de bază, în loc să îi rugați pe copii să vă comunice idei. Acest „acord” poate să fie păstrat și să fie utilizat în cadrul următoarelor sesiuni.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Explicați-le copiilor că, din moment ce veți discuta unii cu alții despre anumite lucruri, vreți să vă asigurați că toată lumea poate să participe și să se simtă bine în timpul sesiunilor. 2. Spuneți-le copiilor că, pentru a face acest lucru, trebuie să existe un acord cu privire la modul în care vă veți purta. Aceste reguli trebuie să fie convenite de copii și de adulți. 3. Pentru stimularea ideilor, rugați-i pe copii să propună niște „reguli” comune în cadrul grupului mare.

		<p>4. Rugați-i pe copii să se împartă în grupuri mici și dați-le membrilor fiecărui grup cartonașe și creioane. Rugați-i pe copii să deseneze/să scrie câte o regulă pe fiecare cartonaș.</p> <p>5. După ce copiii au terminat, rugați-i să le arate și celorlalți ce au scris/desenat.</p> <p>6. Lipiți cartonașele (câte unul pentru fiecare regulă menționată) pe flipchart pentru a realiza o cartă/o listă completă.</p> <p>7. Rugați-i pe copii să semneze foaia de flipchart dacă sunt de acord să respecte regulile. Și moderatorii ar trebui să semneze.</p> <p>Uneori, copiii vor să se includă o consecință pentru nerespectarea regulilor – asigurați-vă că aceasta nu este punitivă sau jenantă. Copiii nu ar trebui să fie batjocoriți.</p>
<p>20 de minute</p>	<p>Siguranța copiilor în sport</p> <p>În cadrul grupului mare, întrebați-i pe copii ce înseamnă din punctul lor de vedere să se simtă în siguranță: ce lucruri îi ajută să se simtă în siguranță, ce lucruri îi fac să simtă că se află în pericol?</p> <p>Explicați-le copiilor că toate persoanele au dreptul să se simtă în siguranță și că, din acest motiv, clubul are anumite reguli care sunt aplicabile în permanență pentru toate persoanele.</p> <p>În cazul în care este disponibilă o versiune pentru copii a Procedurilor de Safeguarding – referitoare la Siguranța Copiilor în sport, distribuiți-le copiilor această versiune și discutați despre ea; în caz contrar, alegeți cele mai importante reguli din documentul referitor la Procedurile de Safeguarding, în funcție de contextul specific (de exemplu, respectarea intimității copiilor</p>	<p>În cazul în care desfășurați programul mai lung, acest exercițiu ar putea să fie combinat cu exercițiul „Identificarea sentimentelor” din sesiunea 3 (copiii cu vârste cuprinse între 6 și 12 ani) sau din Sesiunea B (copiii cu vârste cuprinse între 13 și 16 ani).</p> <p>În timpul discuțiilor, concentrați-vă pe răspunsuri privitoare la cluburile sportive – deși este posibil ca copiii să discute inițial despre alte probleme/locații.</p> <p>Activitate opțională</p> <p>În loc să discutați doar despre regulile cele mai importante, rugați-i pe copii să se gândească la diverse medii/activități, în funcție de context (de exemplu, în cadrul spațiilor de dormit, la înot) și la pericolele care ar putea exista și să dea exemple de reguli despre care cred că ar fi necesare pentru a asigura siguranța tuturor.</p>

	<p>la baie; copiilor le este interzis să facă poze unii cu alții atunci când sunt dezbrăcați; lovirea copiilor este interzisă, etc.) și explicațiile copiilor aceste reguli SAU desfășurați activitatea opțională.</p> <p>Dați-le copiilor timp pentru a discuta despre informațiile furnizate – mai exact, despre lucrurile care i-au surprins sau pe care nu le-au înțeles bine.</p>	
10 minute	<p>Coduri de conduită</p> <p>Spuneți-le copiilor că toți angajații clubului au căzut de acord asupra unei anumite conduite (la fel cum copiii au căzut de acord asupra regulilor de bază la începutul sesiunii).</p> <p>În cazul în care există o versiune pentru copii a codului de conduită, distribuiți-o; în caz contrar, discutați despre aspectele principale ale codului de conduită al clubului (de ex., este interzis ca anumiți copii să beneficieze de un tratament preferențial; este interzis consumul de alcool, etc).</p> <p>În cazul în care s-a elaborat un cod de conduită pentru copii, distribuiți copii ale acestuia și explicați-le codul de conduită copiilor. Dacă nu s-a elaborat un astfel de cod, discutați despre lucrurile importante pe care le pot face copiii pentru a își asigura siguranța (de ex., să nu plece undeva fără a anunța un adult) (în funcție de context).</p>	<p>Exercițiu alternativ</p> <p>În loc să vă rezumați la o discuție despre aspectele principale ale codului de conduită, rugați-i pe copii să se gândească la comportamente pe care adulții ar trebui să le evite. Dacă aveți suficient timp, puteți să îi rugați pe copii să discute în grupuri mici sau să deseneze – cu toate acestea, în acest caz ar trebui să se prelungească durata ședinței.</p> <p>Ar putea să se facă legătura dintre acest exercițiu și Codul de conduită (Ședința 10), fie prelungind durata ședinței principale astfel încât să se includă activitățile din cadrul Ședinței 10, fie explicându-le copiilor că își vor elabora propriul cod de conduită în cadrul unei ședințe viitoare.</p>

10 minute	<p>Semnalarea îngrijorărilor</p> <p>Spuneți-le copiilor că, în cazul în care oricare dintre ei se simte vreodată nefericit sau simte că se află în pericol, ar trebui să comunice acest lucru. Deși semnalarea îngrijorărilor poate să fie dificilă, este cel mai bun lucru pe care îl pot face pentru a beneficia de ajutor.</p> <p>În cadrul grupului mare, discutați despre persoanele cu care pot să vorbească copiii în cazul în care sunt îngrijorați cu privire la propria persoană sau cu privire la un alt copil sau în cazul în care cred că un adult nu respectă codul de conduită.</p> <p>Explicați-le copiilor că pot să discute oricând cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor (sau cu orice altă persoană adecvată, ținând cont de context) și asigurați-vă că toți copiii știu cum pot să contacteze persoana respectivă.</p> <p>Distribuiți cartonașe cu numele și datele de contact ale persoanei căreia trebuie să i se semnaleze orice îngrijorări (de ex., numărul de telefon al Persoanei Responsabile pentru Siguranța Copiilor).</p>	
5 minute	<p>Întrebați-i pe copii dacă au vreo nelămurire, apoi mulțumiți-le pentru participare.</p> <p>Spuneți-le copiilor că, în cazul în care vreunul dintre ei vrea să pună o întrebare, poate să vorbească cu moderatorul după sfârșitul sesiunii.</p> <p>Dacă este necesar, desfășurați o activitate energizantă scurtă, de încheiere.</p>	
<p>Observații/activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cazul în care desfășurați programul mai lung (mai exact, intenționați să desfășurați și câteva ședințe opționale), includeți o activitate în cadrul căreia copiii se ocupă de stabilirea regulilor de bază. Acest „acord” poate să fie păstrat și să fie utilizat în cadrul următoarelor sesiuni. • Prolungați sesiunea, rugându-i pe copii să „facă un afiș” cu privire la asigurarea siguranței copiilor/cu privire la ceea ce au învățat în cadrul sesiunii, astfel încât adulții/alți copii să fie conștienți de aceste probleme. 		

**SESIUNI OPȚIONALE PENTRU COPII
CU VÂRSTA CUPRINSĂ ÎNTRE 6-12 ANI**

SESIUNEA 1. CUNOAȘTEREA DREPTURILOR PERSONALE ȘI A RESPONSABILITĂȚILOR

SESIUNEA 1 - CUNOAȘTEREA DREPTURILOR PERSONALE ȘI A RESPONSABILITĂȚILOR

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Pentru a înțelege care sunt drepturile copilului
- Pentru a recunoaște unele dintre principalele drepturi ale copiilor

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtii și creioane pentru flipchart
- Seturi de cărți (un set pe grup mic, 4-6 copii) decupate din foaia 1.1 Drepturi, dorințe și nevoi
- Fișa 1.2 Drepturi importante

Țimpul necesar:

1 oră în funcție de încălzire/energizante

Pregătirea pre-antrenament:

- Selectați încălzirea/energizantele, după cum este necesar.

Durată aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exerciții de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
20 minute	<p>Introducere</p> <p>În grup mare, explicați că în această sesiune vom vorbi despre drepturi și în special despre drepturile pe care le au copiii.</p> <p>Distingerea drepturilor, dorințelor și nevoilor</p> <p>Împărțiți copiii în grupuri mici și dați fiecărui grup un set de cărți, alcătuite din Fișa 1.1.</p> <p>Explicați că avem dorințe și nevoi. Dați un exemplu de „mâncare și băutură” - copiii AU NEVOIE de mâncare și apă sănătoase, dar ar putea să VREA dulciuri și coca cola.</p>	<p>Activitate ALTERNATIVĂ - Cunoașterea drepturilor noastre</p> <p>Această alternativă poate fi efectuată în cazul în care timpul este scurt în loc ca copiii să efectueze exerciții cu carduri. (din Fișa 1.1).</p> <p>La rândul lor, în grup mare, citiți principalele drepturi ale copilului (din Fișa 1.2). După ce ați citit fiecare drept, întrebați copiii dacă se pot gândi la un exemplu (îndemnând dacă copiii sunt blocați - de exemplu, dreptul la educație = mergeți la școală)</p>

Rugați copiii să își revizuiască cardurile și să încerce să se gândească la o dorință și o nevoie pentru fiecare carte.

Facilitatorul vizitează toate grupurile pentru a verifica progresul și pentru a ajuta copiii dacă nu se pot gândi la exemple.

Când grupurile au avut șansa de a discuta toate cardurile, reveniți la grupul principal și obțineți un scurt feedback.

Rugați copiii să se gândească la ceea ce au spus că sunt nevoile lor și explicați că acestea sunt și drepturile copiilor.

Întrebați dacă cineva a auzit de drepturi. Apoi explicați că drepturile copilului sunt lucruri la care legea spune că copiii au dreptul și pe care Guvernul și-a asumat angajamentul de a le respecta. Pentru copii, principala sursă a drepturilor lor este Convenția ONU privind drepturile copilului (CRC), 1989.

Explicați că aceste carduri arată de fapt unele dintre principalele drepturi ale copiilor (din CRC). Explicați că CRC are multe drepturi, așa că, din cauza timpului, ne concentrăm doar pe unele dintre drepturile principale. Dar un drept foarte important este să ne cunoaștem drepturile!

Spuneți copiilor că drepturile copiilor sunt clasificate în 3 tipuri principale. Întrebați dacă cineva cunoaște cele 3 grupuri principale, înainte de a explica că aceste categorii sunt: DEZVOLTARE, PROTECȚIE, PARTICIPARE.

Rugați copiii să ia în considerare cardurile care privesc drepturile și apoi să decidă care dintre ele consideră că se încadrează în ce tip de drept (de exemplu, dreptul de a avea suficientă hrană aparține de Asigurare). S-ar putea să rămână cu unele drepturi rămase pe dinafară.

Dacă nu există suficient timp pentru a lua în considerare toate drepturile din Fișa 1.2, concentrați-vă asupra drepturilor importante:

- Dreptul la asistență medicală
- Dreptul de a nu fi rănit sau neglijat
- Dreptul la hrană suficientă și apă curată
- Dreptul la intimitate
- Dreptul de a întâlni alți copii
- Dreptul de a fi alături de părinții lor/ care vor avea grijă de ei cel mai bine
- Dreptul la educație
- Dreptul de se exprima despre lucrurile care îi afectează
- Dreptul de a-și practica religia
- Dreptul de a avea idei și de a spune ce cred
- Dreptul la joacă

SESIUNEA 1 - SEZIUNEA 1 - CUNOAȘTEREA DREPTURILOR PERSONALE ȘI A RESPONSABILITĂȚILOR

	<p>Odată ce grupurile și-au terminat munca, reveniți în grupul mare și discutați, comparând munca fiecărui grup. Explorați în special:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ce cred ei că înseamnă un drept? Pot da un exemplu? • Au fost unele drepturi mai dificil de alocat unui grup decât altele? Cred copiii că unele drepturi aparțin mai multor grupuri? <p>Explicați că unele drepturi nu se pot încadra perfect într-o singură categorie și pot exista unele diferențe de punct de vedere - ceea ce nu este atât de important precum recunoașterea existenței drepturilor.</p>	
20 minute	<p>Responsabilitate pentru drepturi</p> <p>Explicați copiilor că adulții trebuie să se asigure că drepturile sunt respectate, dar că și copiii au responsabilitatea de a se asigura că nu fac nimic care să oprească sau să interfereze cu drepturile altora. De exemplu, copiii au dreptul să fie protejați, dar au și responsabilitatea de a nu face rău altora.</p> <p>Parcurgeți din nou principalele drepturi ale copilului din activitatea anterioară, folosind cardurile ca un memento și, după ce ați citit fiecare drept, întrebați copiii ce trebuie să facă/responsabilitatea lor pentru a se asigura că fie se pot bucura ei înșiși de dreptul lor sau să nu împiedice alt copil să se bucure de dreptul său.</p> <p>Explicați că fiecare copil are aceleași drepturi, dar că ar putea fi dificil pentru unii copii să își acceseze drepturile sau adulții s-ar putea să nu se asigure că își obțin drepturile.</p>	Acest lucru poate fi efectuat fie ca exercițiu de grup mare, fie în grupuri mici, în funcție de interesul copiilor.

SESIUNEA 1 - SESIUNEA 1 - CUNOAȘTEREA DREPTURILOR PERSONALE ȘI A RESPONSABILITĂȚILOR

	<p>Întrebați copiii dacă se pot gândi la vreun copil ale cărui drepturi nu sunt respectate? De ce? (De exemplu, copiii refugiați, copii cu dizabilități).</p> <p>Încheiați sesiunea subliniind că noi toți putem ajuta ca lumea și cei din jurul nostru să se bucure de respectarea drepturilor.</p>	
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Efectuați un energizant scurt de încheiere (dacă sesiunea este organizată separat de alte sesiuni)</p>	Trebuie selectat energizantul de încheiere (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).
<p>Comentarii/Activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none">• Desenați imagini cu copii care se bucură de unul sau mai multe drepturi și afișați-le, dacă există spațiu pentru a crea o sensibilizare alături de alți copii• Revizuiți Codul de conduită (sesiunea 10, Dezvoltarea Propriului Nostru Cod de Conduită) pentru a vedea dacă acțiunile copiilor trebuie să fie/sunt reflectate în cod.		

FIȘA 1.1 - DREPTURI, DORINȚE ȘI NEVOI

HRANĂ ȘI APĂ	IUBIRE ȘI ÎNGRIJIRE
ÎMBRĂCĂMINTE	CASĂ
MEDICAMENTE	ȘCOALĂ
JOCURI ȘI JUCĂRII	ODIHNĂ ȘI SOMN
PRIETENI	

FIȘA 1.2 - PRINCIPALELE DREPTURI ALE COPILULUI

DREPTUL LA VIAȚĂ (ART. 6)	DREPTUL LA ASISTENȚĂ MEDICALĂ (ART. 24)
DREPTUL DE A FI PROTEJAT DE ORICE FORMĂ DE MUNCĂ PERICULOASĂ SAU CARE AR PUTEA DĂUNA EDUCAȚIEI, SĂNĂTĂȚII SAU DEZVOLTĂRII SALE (ART. 32)	DREPTUL DE A NU FI RĂNIT SAU NEGLIJAT (ART. 19)
DREPTUL LA SUFICIENTĂ HRANĂ ȘI APĂ CURATĂ (ART. 24)	DREPTUL LA VIAȚĂ PRIVATĂ (ART. 16)
DREPTUL DE A FI PROTEJAȚI PE TIMP DE RĂZBOI (ART. 38)	DREPTUL DE A FI PROTEJAT DE PERICOL (ART. 36)
DREPTUL DE A SE ÎNTÂLNI CU ALȚI COPII (ART. 15)	DREPTUL DE A FI ALĂTURI DE PĂRINȚII LOR/TUTORI CARE VOR AVEA GRIJĂ DE EI CEL MAI BINE (ART. 9)
DREPTUL LA ÎNGRIJIRE SPECIALĂ, EDUCAȚIE ȘI INSTRUIRE, DACĂ ESTE NECESAR (ART. 23)	DREPTUL LA O EDUCAȚIE GRATUITĂ (ART. 28)
DREPTUL LA UN NUME ȘI LA O NAȚIONALITATE (ART. 8)	DREPTUL DE A AVEA UN CUVÂNT DE SPUS DESPRE LUCRURILE CARE ÎI AFECTEAZĂ (ART. 12)
DREPTUL DE A ȘTI DESPRE DREPTURILE ȘI RESPONSABILITĂȚILE LOR (ART. 42)	DREPTUL DE A-ȘI PRACTICA RELIGIA (ART. 14)
DREPTUL DE A AVEA IDEI ȘI DE A SPUNE CEEA CE CRED (ART. 14)	DREPTUL DE A AFLA ȘI DE A SE BUCURA DE PROPRIA CULTURĂ (ART. 30)
DREPTUL DE A VORBI PROPRIA LIMBĂ (ART. 30)	DREPTUL DE A OBTINE INFORMAȚIILE DE CARE AU NEVOIE (ART. 13)

SESIUNEA 2. GESTIONAREA EMOȚIILOR

SESIUNEA 2 – GESTIONAREA EMOȚIILOR

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Pentru a ajuta copiii să-și recunoască sentimentele și, în special, „indiciile” pe care le-ar putea obține din reacțiile fiziologice
- Pentru a începe să exploreze cum să facă față și să gestioneze sentimentele în moduri adecvate

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtie flipchart și pixuri/creioane

Țimp necesar:

45 de minute - 2 ore în funcție de încălzire/energizante și în funcție de situația în care este inclusă o activitate suplimentară opțională. Pentru copiii mai mici, luați în considerare împărțirea sesiunii în două, dacă este inclusă o sesiune opțională, deoarece este posibil să dureze mult mai mult timp lucrând la elementele lor.

Pregătirea pre-antrenament:

- Selectați încălzirea/energizantele, după cum este necesar.
- Lipiți împreună 2 sau 3 bucăți de flipchart cap la cap pentru a face o bandă lungă, una pentru fiecare copil (sau utilizați o rolă de hârtie tăiată la dimensiune)

Durată aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Further guidance for facilitators
10 minute	Exerciții de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
10 minute	Introducere În grup mare, spuneți copiilor că în această sesiune ne vom gândi la sentimentele noastre - cum să le recunoaștem, ce ar putea să ne transmită. Cereți copiilor exemple de sentimente și colectați idei pe flipchart, dacă este necesar, dând exemple (cum ar fi frica, furia, fericirea, tristețea, emoția, vinovăția).	În funcție de grup/context, este posibil să nu fie adecvat să le cereți copiilor să își deseneze corpul - de exemplu dacă sunt băieți/fete împreună sau dacă se știe că unii copii au fost abuzați. În acest caz, cereți copiilor să deseneze o schiță a lor pe hârtie în loc să solicite partenerului să deseneze în jurul corpului lor.

SESIUNEA 2 – GESTIONAREA EMOȚIILOR

25 minute	<p>Conectarea sentimentelor noastre la corpul nostru</p> <p>Oferiți fiecărui copil o bucată de flipchart pregătită (lipită) și câteva pixuri. Rugați copiii să se împartă în perechi, explicarea acestui lucru este doar pentru prima parte a exercițiului.</p> <p>La rândul lor, copiii ar trebui să se întindă pe hârtie, în timp ce partenerul lor desenează în jurul lor, astfel încât să aibă un contur al corpului lor.</p> <p>Rugați copiii să deseneze/scrie pe conturul lor toate caracteristicile care îi fac să fie cine sunt: de exemplu părul, culorile ochilor sau calitățile pe care le au, cum ar fi un zâmbet larg.</p> <p>Când toți copiii au terminat, cereți-le copiilor să-și arate reciproc desenele.</p> <p>Explicați copiilor că uneori, când simțim ceva, și corpul nostru reacționează fizic.</p> <p>Referindu-vă la lista sentimentelor, descrisă în deschiderea în introducerea sesiunii, discutați-le pe rând și întrebați copiii cum ar putea recunoaște fizic acele sentimente și apoi să deseneze/scrie pe contururile lor.</p> <p>Când toate sentimentele au fost discutate, invitați copiii să își revizuiască reciproc munca înainte de a reveni la grupul mare.</p>	<p>În funcție de grup/context, este posibil să nu fie adecvat să le cereți copiilor să își deseneze corpul - de exemplu dacă sunt băieți/fete împreună sau dacă se știe că unii copii au fost abuzați. În acest caz, cereți copiilor să deseneze o schiță a lor pe hârtie în loc să solicite partenerului să deseneze în jurul corpului lor.</p> <p>Dacă este necesar, detaliați: De exemplu, senzația de frică poate fi de strângere a pieptului/dificultăți de respirație și bătăi rapide ale inimii; s-ar putea ca furia să provoace o senzație de căldură; emoția poate fi o senzație amuzantă în stomac.</p> <p>Încurajați-i pe copii să împărtășească modul în care ei experimentează sentimentele.</p>
10 minute	<p>Gestionarea sentimentelor noastre</p> <p>Invitați copiii înapoi la grupul mare și discutați despre sentimentele explorate, întrebându-i pe copii care sunt ideile lor despre cum să gestioneze acele sentimente într-un mod pozitiv.</p>	<p>NOTĂ – În cazul în care utilizați Activitatea Suplimentară Opțională (în această sesiune) va fi nevoie de mai mult timp. Facilitatorilor le poate fi util să ia în considerare sfaturile din Fișa 2.1 pentru idei suplimentare.</p>

SESIUNEA 2 – GESTIONAREA EMOȚIILOR

	<p>Acolo unde este necesar, oferiți idei (de exemplu: să vorbească cu altcineva; să respire profund și să numere până la 10; să se îndepărteze de sursa fricii etc.)</p> <p>Încheiați activitatea amintindu-le copiilor că uneori sentimentele noastre ne pot ajuta să ne menținem în siguranță. De exemplu, dacă simțim frică, atunci ar trebui să ascultăm acel sentiment. Nu ar trebui să ignorăm niciodată modul în care ne simțim, ci să folosim asta pentru a ne oferi mai multe informații despre situația în care ne aflăm.</p>	<p>ATENȚIE să nu apară ideea că în cazul în care nu simțim frică, ar trebui să credem automat că situația este sigură - trebuie să ne folosim corpul și mintea!</p> <p>OPȚIONAL Activitate suplimentară:</p> <p>În grup mare, practicați una sau mai multe dintre tehnicile/modurile pe care copiii le sugerează pentru a face față sentimentelor (sau pe care le sugerează facilitatorii): de exemplu, practicați respirarea profundă și numărul până la 10; experimentați jocuri de rol, în care îi comunicați unui prieten că sunteți îngrijorat de o situație.</p>
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Amintiți-le copiilor să discute cu facilitatorul dacă au ceva despre care vor să discute în cadrul sesiunii și că pot vorbi întotdeauna cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor, dacă le este teamă sau sunt îngrijorați.</p> <p>Efectuați un energizant scurt de închidere (dacă desfășurați sesiuni separate și nu efectuați mai multe sesiuni în același timp/ultima sesiune a zilei).</p>	<p>Trebuie selectat energizantul de încheiere (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).</p>

Comentarii/activități ulterioare

- Luați în considerare includerea unor activități de relaxare sau modalități de a face față furiei sau organizarea unei sesiuni suplimentare specifice pentru a explora aceste tehnici în profunzime.
- Păstrați schițele desenate pe hârtie ale conturilor copiilor pentru a fi utilizate în Sesiunea 4, „Corpurile noastre, noi înșine”
- Împărtășiți sfaturile pentru gestionarea emoțiilor din Fișa 2.1 și afișați-le în timpul sesiunii/ulterior, rugați copiii să-și dezvolte propriile postere/desene despre cum să facă față emoțiilor pentru a crește gradul de informarea și al altor copii.

FIȘA 2.1 - GESTIONAREA EMOȚIILOR

5 PAȘI ÎN GESTIONAREA EMOȚIILOR IMPORTANTE

1. Să îmi amintesc că niciodată nu este bine să fac rău celorlalți
2. Să respir profund de 3 ori sau să număr încet până la 10
3. Să îmi folosesc cuvintele pentru a spune cum mă simt și ce mi-aș dori să se întâmple
4. Să cer ajutor în rezolvarea problemei
5. Să îmi iau timp să mă calmez

9 IDEI DE CALMARE PENTRU COPII

1. Leși afară și joacă-te cu mingea sau aleargă
2. Lovește o pernă
3. Ascultă muzică sau cântă o melodie
4. Închide ochii și gândește-te la o imagine calmă
5. Desenează o poză
6. Scrie o scrisoare sau o poveste
7. Citește o carte
8. Vorbește cu cineva
9. Cere o îmbrățișare

SESIUNEA 3. IDENTIFICAREA SITUAȚIILOR PERICULOASE ȘI A CELOR SIGURE

SESIUNEA 3 - IDENTIFICAREA SITUAȚIILOR SIGURE ȘI NĒSIGURE

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Pentru a ajuta copiii să recunoască situațiile nesigure din mediul lor
- Pentru a identifica cum să acționeze atunci când se confruntă cu situații de risc

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru jocurile de încălzire/exercițiile introductive și energizante
- Scenarii - Fișa 3.1
- Trei bucăți de hârtie în culori diferite (pentru a marca zonele - roșu, galben și verde)
- Hârtie flipchart și pixuri/vopsele pentru activitate opțională/alternativă

Țimp necesar:

45 de minute - 1 ½ ore în funcție de încălzire/energizante și dacă este inclusă activitatea alternativă/opțională.

Pregătirea sesiunii:

- Selectați încălzirea/energizantele, după cum este necesar.
- Adaptați și pregătiți scenarii din Fișa 3.1
- Marcați „zonele” - roșu, galben și verde. Dacă este posibil, cereți mult spațiu între zone, astfel încât copiii să alerge între ele - totuși, asigurați-vă că zonele sunt suficient de apropiate, astfel încât toată lumea să poată auzi/discuta cu întregul grup în timpul feedbackului

Durată aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Țndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grup mare, spuneți copiilor că în această sesiune vom explora unele dintre situațiile nesigure cu care am putea fi confrunțați. Explicați că, dacă putem recunoaște situațiile nesigure, atunci acest lucru ne poate ajuta să rămânem în siguranță, deoarece uneori le putem evita...	

SESIUNEA 3 - IDENTIFICAREA SITUAȚIILOR SIGURE ȘI NESIGURE

<p>30 minute</p>	<p>Sigur sau nesigur?</p> <p>Explicați că, în cadrul exercițiului, vor trebui să se gândească la diferite situații și să decidă dacă cred că sunt sigure (verde), periculoase (roșu) sau dacă ar trebui să fie prudenți/atenți (galben).</p> <p>Spuneți copiilor că pe măsură ce se vor plimba prin jur, veți citi o declarație. Apoi trebuie să meargă și să stea în zona pe care o consideră „corectă” (adică roșu, verde sau galben).</p> <p>Citiți declarațiile din scenariile 3.1 pe rând. După ce copiii s-au mutat acolo unde cred că este zona corectă, invitați copiii să spună de ce au ales zona.</p> <p>După ce ați primit mai multe comentarii de la copii, discutați în grup, concentrându-vă asupra motivului pentru care situația era sau nu riscantă și (unde este cazul) ce măsuri ar fi putut fi luate.</p>	<p>Fie utilizați activitatea sugerată sau activitatea alternativă, fie în mod ideal AMBELE (deși acest lucru va prelungi timpul sesiunii). Activitatea se concentrează pe scenarii particulare, în timp ce activitatea alternativă are în vedere mediul mai amplu. În funcție de context, poate fi adecvat să ne concentrăm asupra uneia sau alteia, deși ar fi mai bine - dacă se poate găsi timp - să le luăm în considerare pe ambele.</p> <p>În funcție de context, exemplul cu luminile semafoarelor poate ajuta la explicarea conceptului de roșu, galben, verde/stop, atenție, pornește.</p> <p>Copiii mai mari pot prefera doar să discute decât să se miște fizic.</p> <p>Aveți grijă ca exercițiul să fie experimentat activ! Fiți pregătiți să opriți și să gestionați comportamentul participanților (de exemplu, reamintind copiilor să aibă grijă, să nu se împingă etc.) dacă este necesar.</p> <p>Activitate ALTERNATIVĂ/OPTIONALĂ:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Rugați copiii să se împartă în perechi/câte trei și oferiți fiecărui grup un flipchart și pixuri.2. Spuneți copiilor să se gândească la mediul în care se află și să deseneze o hartă, menționând toate reperatele/locurile importante (acest lucru ar putea fi imediat în apropierea clubului sau mai larg în comunitate).3. Odată ce copiii și-au desenat harta, rugați-i să marcheze locuri care ar putea fi periculoase sau riscante (de exemplu, lângă un drum aglomerat, unde nu există lumini, unde sunt câini etc.). Lăsați copiii să decidă singuri care cred că sunt locurile riscante.
------------------	---	---

SESIUNEA 3 - IDENTIFICAREA SITUATIILOR SIGURE ȘI NESIGURE

		<p>4. Apoi rugați-i pe copii să marcheze toate locurile care sunt în siguranță sau unde ar putea merge pentru ajutor.</p> <p>5. În grupul mare, revedeți ideile copiilor.</p> <p>6. Încheiați exercițiul prin consolidarea oricăror riscuri/puncte de siguranță menționate de copii și reamintind copiilor orice locuri pe care ar fi putut să le uite.</p>
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Amintiți-le copiilor că pot vorbi oricând cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor</p> <p>În încheiere, propuneți grupului un joc de energizare scurt (dacă aceasta este ultima sesiune a zilei)</p>	<p>Trebuie selectat jocul de energizare care să fie propus grupului în închiderea sesiunii (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).</p>
<p>Comentarii/Activități de urmărire</p> <ul style="list-style-type: none">• Luați în considerare crearea unei hărți care include și mediul în care copiii trăiesc.• Dacă timpul vă permite, în loc să le cereți copiilor să realizeze această hartă a locurilor sigure și nesigure pe hârtie, mergeți la o plimbare cu copiii și apoi desenați harta. Acest lucru îi poate ajuta pe copii să-și amintească punctele importante de inclus.• Desfășurați această sesiune împreună cu sesiunea 2 (Gestionarea sentimentelor) deoarece acea sesiune acoperă și modul în care copiii pot identifica uneori situațiile de risc prin ceea ce experimentează ca emoții.		

FIȘA 3.1 - SITUAȚII NESIGURE

Instrucțiuni pentru facilitatori: Citiți pe rând fiecare scenariu. Copiii ar trebui să se mute în zona pe care o consideră potrivită afirmației - „roșu” pentru pericol, „galben” pentru prudență și „verde” pentru siguranță.

După ce copiii s-au mutat în zonă, invitați copiii să spună de ce au ales locul în care stau? Încurajați copiii să exploreze de ce situațiile sunt sigure/nesigure și ce le face să fie astfel ...

REȚINEȚI: Trebuie să adaptați scenariile pentru a reflecta situația clubului dvs. Încercați să le legați de pericolele care ar putea fi întâlnite în mediul dvs.

1. Unul dintre adulții care supraveghează spune că, dacă vii la el acasă după club și îi tunzi gazonul, îți va oferi o surpriză.
2. Părinții tăi trebuiau să vină să te ia, dar nu au sosit. Prietenul tău spune că, din moment ce locuiești în apropiere, este în regulă să mergi singur acasă.
3. Un copil mai mare de la club îți spune că trebuie să faci exact ceea ce spune el pentru că el este șeful și dacă îi spui cuiva vor fi probleme.
4. Ți se oferă o țigară pentru a fuma de către un alt copil.
5. În afara clubului, o femeie trage mașina și întreabă dacă o poți ajuta să găsească casa prietenei sale. Știi strada pe care o menționează, așa că te întreabă dacă vrei să urci în mașină să îi arăți.
6. Unul dintre prietenii tăi de la club îți spune că poți câștiga bani făcând fotografii la toaletă și postându-le online.
7. Există o zonă întunecată, fără lumini. Nu dorești să mergi acolo, dar este o scurtătură către toalete.
8. Ți-ai rănit piciorul, dar ți se spune că trebuie să participi la o activitate.

SESIUNEA 4. CORPUL NOSTRU

SESIUNEA 4 - CORPUL NOSTRU

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Explorarea de idei legate de intimitate corporală și respect
- Înțelegerea a ceea ce înseamnă atingeri bune și a celor rele
- Consolidarea importanței exprimării în situații de abuz/drept la viață privată și protecție

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru jocul de încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtii flipchart și creioane
- „Schite ale corpului” din sesiunea 2, Înțelegerea sentimentelor
- Creioane roșii, galbene și verzi
- Note lipicioase/pixuri
- Fișa 4.1 Lista de atingeri - un exemplar pe grup mic (4-6 copii)

Țimp necesar:

45 de minute - 1 ¼ ore în funcție de încălzire/energizante și dacă se utilizează contururile corpului din sesiunea 3 (dacă nu, va trebui să acordați timp)

NOTĂ - Copiii mai mari se pot simți mai puțin confortabili/mai conștienți de sine vorbind despre zonele intime/părți ale corpului, așa că, în loc să efectueze exerciții de contur corporal („Explorarea intimității”), desfășurați o activitate alternativă de „atingere bună și rea”.

Pregătirea pre-antrenament

- Selectați jocul de energizare/de încălzire
- În cazul în care contururile corpului din sesiunea 2 nu sunt folosite, lipiți împreună două-trei foi de hârtie flipchart cap la cap (una pentru fiecare copil)
- Clarificați sursele de sprijin continuu pentru copii, deoarece este posibil să existe dezvoltări involuntare în această sesiune.

Durata aprox.	Introducere pentru desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grup mare, explicați că în această sesiune vom vorbi despre importanța respectului față de noi înșine și a respectului reciproc.	

SESIUNEA 4 - CORPUL NOSTRU

	<p>Rugați copiii să împărtășească ce fel de lucruri cred că arată respect, îndemnând dacă este necesar (de exemplu, ascultându-se unii pe alții, fără să facă glume pe seama diferențelor).</p> <p>Explicați că o modalitate prin care arătăm respect față de noi înșine și față de ceilalți este, de asemenea, amintindu-ne că trupurile noastre sunt ale noastre, la fel cum corpurile altor persoane sunt ale lor.</p>	
25 minute	<p>Explorarea aspectelor legate de intimitate</p> <p>Distribuiți contururile corpului (așa cum s-a făcut în sesiunea 2) SAU desenați contururile corpului (consultați sesiunea 2 pentru instrucțiuni)</p> <p>În grupuri mari, rugați copiii să se gândească la corpul lor și să se gândească la părți ale corpului lor care cred că ar putea fi văzute/atinse de oricine, părți ale corpului lor pe care doar unii oameni ar trebui să le vadă/atinge și părți ale corpului lor care sunt intime.</p> <p>Rugați grupurile să vă împărtășească ideile lor, pentru a verifica nivelul de înțelegere.</p> <p>Invitați copiii să lucreze în perechi/câte trei și să coloreze/deseneze în verde părți ale corpului lor (pe contur) pe care le consideră ok pentru oricine să le vadă/să le atingă; în galben părți ale corpului lor pe care doar unii oameni ar trebui să le vadă/atinge și în roșu părți ale corpului lor care ar trebui să fie private.</p>	<p>Puteți utiliza contururile deja desenate în cadrul exercițiului din sesiunea 2 sau să le creați acum, în cadrul acestei sesiuni.</p> <p>Rețineți, nu există reguli dure despre ce părți sunt colorate în ce culoare și acest lucru ar putea depinde foarte mult de context și cultură. Scopul exercițiului este de a discuta și de a explora problemele.</p> <p>Cu toate acestea, asigurați-vă că întăriți ideea că zonele genitale nu ar trebui niciodată atinse fără consimțământul lor și chiar și atunci când există consimțământ, nu ar trebui să fie atinse dacă provoacă disconfort.</p> <p>Activitate ALTERNATIVĂ pentru copiii mai mari/Activitate Suplimentară pentru copiii mai mici - „Atingere bună și rea”</p> <p>Împărțiți copiii în grupuri mici și spuneți-le că în această activitate vor încerca să clasifice diferite tipuri de atingeri în 3 grupuri: atingeri rele, atingeri intimidante și atingeri bune.</p> <p>Explicați că atingerile bune vă fac să vă simțiți confortabil și apreciat, în timp ce atingerile rele vă pot face rău, vă pot face să vă simțiți jenat sau inconfortabil.</p>

	<p>După ce copiii au terminat, reveniți la grupul mare și discutați despre munca lor. Întrebările care pot fi folosite pentru stimularea discuțiilor includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum te simți când cineva te atinge și tu nu vrei acest lucru? • Privitul (de exemplu, fotografierea) este la fel ca atingerea? • Există circumstanțe în care oamenii ar trebui să atingă părți private ale corpurilor? (de exemplu, medicii, dacă sunt bolnavi etc.). 	<p>Oferiți fiecărui grup o copie a fișei 4.1, post-it-uri, flipchart și pixuri.</p> <p>Rugați copiii să scrie fiecare tip de atingere, enumerată mai sus, pe un post-it separat, să decidă împreună în cadrul cărei categorii să-l includă și să-l lipească ulterior pe flipchart, în cadrul rubricii de Atingeri "Bune", "Rele" sau „Intimidante”.</p> <p>De asemenea, copiii pot nota pe post-it-uri tipuri de atingeri suplimentare, care nu sunt încă incluse.</p> <p>După ce au terminat, prezentați în grupul mare toate rezultatele și rugați-i pe copii să-și compare și să-și completeze răspunsurile.</p> <p>Discutați în grupul principal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Există diferențe între grupuri? Unde? • A fost întotdeauna ușor să alegeți o categorie? De ce? • Cum diferă o atingere bună de una rea? • Ce ar trebui/ar putea face cineva dacă este atins într-un mod rău sau intimidant?
<p>10 minute</p>	<p>„Vorbește deschis”</p> <p>Amintiți-le copiilor că au dreptul la intimitate și că, dacă cineva îi atinge într-un mod care îi face să se simtă incomod sau ei știu ca ceea ce face persoana respectivă este greșit, atunci ar trebui să vorbească. Subliniați că nu este vina lor dacă cineva îi atinge nepotrivit.</p>	<p>Acest exercițiu ar putea fi extins prin combinarea cu sesiunea 8, “Vorbește deschis”</p>

SESIUNEA 4 - CORPUL NOSTRU

	<p>Învațați copiii că, dacă se află în astfel de situații, ar trebui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sa spună NU - dacă pot, dar ar putea fi dificil • Să PLECE imediat de lângă persoana/locul respectiv • Să SPUNĂ cuiva ce se întâmplă. <p>Alegeți un exemplu pentru a pune în practică strategia NU! PLEACĂ, VORBEȘTE și discutați, de exemplu, despre unele îmbrățișări care i-ar face să se simtă inconfortabil. Cum ar proceda în astfel de situații? Ce ar face?</p> <p>Verificați dacă copiii știu care sunt persoanele cu care pot vorbi și amintiți-le că în cadrul clubului sportiv pot discuta cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor.</p>	<p>Dacă timpul permite, discutați mai multe exemple.</p>
<p>5 minute</p>	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>În încheiere, efectuați un joc scurt de energizare. (în cazul că este ultima sesiune a zilei).</p>	<p>Asigurați-vă că copiii sunt conștienți de faptul că sunt stăpânii propriului lor corp, și că au dreptul de a refuza ceea ce nu îi face să se simtă confortabil.</p> <p>Copiii au ÎNTOTDEAUNA dreptul de a spune „NU” când cineva îi atinge într-un mod care nu le place și nu ar trebui să explice niciodată de ce spun nu.</p> <p>Trebuie selectat jocul de energizare de încheiere (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).</p>
<p>Comentarii/Activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folosiți jocuri de rol pentru ca copiii să poată practica și exersa transmiterea mesajului că nu le place ceea ce face o anumită persoană. NU folosiți situații de abuz deoarece acest lucru poate fi traumatizant pentru copii - scopul este să exersați să spună NU și că nu le place ceea ce face persoana respectivă. Prin urmare, situațiile alese pentru jocurile de rol pot fi legate de orice problemă. 		

FIȘA 4.1 - LISTĂ DE ATINGERI

Instrucțiuni pentru facilitatori: Revizuiți lista de atingeri și adaptați-le pentru a acoperi specificul spațiului/locației clubului.

O MAMĂ ÎMBRĂȚIȘÂNDU-ȘI FIICA

SĂRUT PE BUZE

LOVITURĂ CU PICIORUL

LOVITURĂ CU PUMNUL

GÂDILARE

DOI PRIETENI CARE SE ȚIN DE MÂNĂ

SORA CARE PIAPTANĂ PĂRUL SURORII EI

FRECAT PE SPATE

ȚINUT DE MÂNĂ

ATINGEREA PĂRȚILOR INTIME

LOVITURĂ CU PALMA

O MÂNGÂIERE PE SPATE DE LA TATĂ

EXAMINAREA DE CĂTRE UN MEDIC

ÎMBRĂȚIȘARE

CIUPIT

SEX FORȚAT

SESIUNEA 5. ABORDAREA SITUAȚIILOR DE BULLYING

SESIUNEA 5 – ABORDAREA SITUAȚIILOR DE BULLYING

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Pentru a explora ce este bullying-ul (hărțuirea) și diferitele sale forme
- Pentru a începe să dezvolte empatie pentru copiii care sunt hărțuiți
- Pentru a explora modul în care copiii pot face față bullying-ului

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar jocurile de încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtii flipchart și pixuri
- Fișa 5.1, Tipuri de bullying
- Fișa 5.2, Sentimente asociate cu bullying-ul

Țimp necesar:

1 - 1 ½ ore în funcție de încălzire/energizante, și dacă Activitatea Suplimentară Opțională urmează să fie efectuată.

Pregătirea pre-antrenament

- Selectați încălzirea/energizantele, după cum este necesar.
- Pregătiți bucăți de hârtie/carduri cu diferite tipuri de bullying din Fișa 5.1
- FIȚI CONȘTIENȚI că copiii pot dezvoltă bullying-ul pe care ei/alții l-au experimentat- pregătiți-vă să urmăriți evoluția situațiilor descrise după curs, pentru a vă asigura că copiii sunt ținuți în siguranță și protejați.

Durata aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grup mare, explicați că în această sesiune vom discuta despre bullying. Rugați copiii să împărtășească ceea ce înțeleg prin bullying pentru a verifica înțelegerea lor. Explicați că o modalitate de a defini bullying-ul este: „Comportament repetat, care este destinat să rănească pe cineva, fie emoțional, fie fizic, și este adesea adresat anumitor persoane din cauza rasei, religiei, sexului, orientării lor sexuale sau a oricărui alt aspect, cum ar fi aspectul fizic sau dizabilitatea”	

SESIUNEA 5 – ABORDAREA SITUAȚIILOR DE BULLYING

	<p>Explicați că bullying-ul (hărțuirea) poate lua mai multe forme și că acum vom explora aceste aspecte.</p>	
25 minute	<p>Tipuri de hărțuire</p> <p>Împărțiți copiii în grup mic (4-6) și distribuiți aleatoriu tipurile de bullying (hărțuire) (din Fișa 6.1). Dacă există prea puține grupuri pentru ca fiecare să exploreze un tip de hărțuire, împărțiți tipurile de hărțuire în mod egal între grupuri.</p> <p>Oferiți fiecărui grup un flipchart și pixuri și cereți-le să se gândească la cât mai multe exemple, specifice respectivului tip de hărțuire, pe care vor fi rugați să le înregistreze pe flipchart. Invitați grupurile să reflecteze la situații de hărțuire pe care le-ar putea experimenta la club.</p> <p>După 5 minute, opriti grupurile și invitați-i să se rotească între ei și să schimbe între ei tipurile de hărțuire pe care să le abordeze. Inițial, vor revizui ceea ce a scris grupul anterior din punct de vedere al exemplelor oferite și vor adăuga, dacă este cazul și alte exemple de situații.</p> <p>Repetăți acest proces de încă două ori, astfel încât fiecare echipă să aibă șansa să reflecteze la fiecare tip de hărțuire.</p> <p>Când grupurile au terminat, cereți grupurilor să dea un feedback referitor la experiența de lucru pe care au avut-o și să împărtășească munca lor în grupul mare. Analizați dacă există vreo legătură între tipurile de hărțuire și detaliați-o.</p>	<p>În timp ce grupurile lucrează, circulați printre ei și invitați copiii să se gândească la exemple pe care și le imaginează că s-ar putea întâmpla la club - de exemplu, cineva care este agresat pentru că este mic.</p> <p>NOTĂ: Facilitatorii ar trebui să circule și să revizuiască toate flipchart-urile. Dacă văd că există dezvăluiri (povești personale/ exemple pe hârtie), ar trebui să evite deschiderea subiectului/discuția în grupul mare.</p> <p>După ce fiecare echipă a explorat fiecare categorie de bullying, rugați membrii lor să citească ce este scris pe fiecare flipchart.</p>
10 minute	<p>Sentimente asociate cu bullying-ul (hărțuire)</p> <p>În grupul mare, citiți povestea din Fișa 5.2, "Sentimente asociate cu hărțuirea".</p>	<p>Nu există răspunsuri predefinite pentru acest exercițiu - ideea este să încercați să înțelegeți cum persoane diferite, implicate în hărțuire, se pot simți.</p>

	<p>În grupul mare, rugați copiii să se gândească la povești și să împărtășească:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum se simt persoana/persoanele care hărțuiesc? • Cum ar putea să se simtă cei care sunt martori? • Cum s-ar putea simți persoana care este hărțuită? 	<p>Activitate ADIȚIONALĂ/ALTERNATIVĂ OPȚIONALĂ</p> <p>Desfășurați jocul de rol, pe baza scenariului din Fișa 5.2 - ca exercițiu specific tehnicii acvariului. În cazul în care copiilor le va fi dificil să se descurce în grupul mare, desfășurați jocul în grupuri mici (de trei) și apoi reveniți în grupul mare pentru a discuta și a elimina rolurile conform instrucțiunilor pentru exercițiul specific tehnicii acvariului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copiii ar trebui să stea într-un ring - cu trei scaune în mijloc. Un scaun pentru Tomas, unul pentru un copil care se uită, unul pentru agresor. • Cereți trei voluntari și alocați-le roluri ca Tomas, spectator și agresor. Cei trei voluntari vor discuta situația (din perspectiva lor de agresor, spectator, Thomas) - pot spune ce simt, ce gândesc sau își pot adresa întrebări reciproc. • Când unul dintre voluntari se blochează, un alt copil poate intra și prelua rolul • Permiteți jocul pe roluri să continue până când copiii vor spune tot ce gândesc. Apoi discutați în grup mare: • Cum a decurs jocul pe roluri • Ce au auzit sau au spus și i-a surprins sau i-a făcut să reflecteze mai mult? • Cum s-au simțit diferitele personaje? Au existat sentimente similare? <p>Finalizați exercițiul rugând pe fiecare să se ridice și să se plimbe prin sală, să dea mâna cu ceilalți copii și să-i numească pe numele lor real.</p>
--	--	---

SESIUNEA 5 – ABORDAREA SITUAȚIILOR DE BULLYING

<p>20 minute</p>	<p>Cum să facem față bullying-ului</p> <p>Împărțiți copiii în două grupuri și alocați fiecărui grup câte o persoană din poveste: 1. Persoana care este hărțuită; 2. Privitorul</p> <p>Spuneți copiilor că sarcina lor este să se gândească la personajul ales din poveste pentru ei și să discute ce ar trebui să facă persoana în acea situație și ce i-ar putea împiedica să acționeze.</p> <p>Oferiți feedback cu privire la ideile generate.</p> <p>Încheiați activitatea cerând copiilor să ofere sugestii/sfaturi care ar putea fi împărtășite cu ceilalți copii despre cum să facă față hărțuirii și înregistrați răspunsurile pe flipchart.</p> <p>Subliniați copiilor că martorul are un rol foarte important în oprirea hărțuirii.</p> <ul style="list-style-type: none">• În cazul în care copilul care este hărțuit este în pericol (de exemplu, dacă este lovit de agresori), atunci martorul ar trebui să meargă direct și să ceară ajutor (de exemplu, de la un adult din clubul sportiv)• În cazul în care copilul care este agresat nu este în pericol imediat, odată ce agresorii se îndepărtează, martorul se poate apropia de copil pentru a vedea cum se simte (îl poate întreba: Ești bine?).• Îi poate transmite copilului agresat că nu este vina lui și îl poate încuraja pe copilul agresat să meargă împreună la un adult de încredere pentru a-i informa despre incident.	<p>Dacă împărțirea în două grupuri va presupune grupurile ce au mai mult de 6 copii, luați în considerare împărțirea în patru sau șase grupuri.</p>
------------------	--	---

SESIUNEA 5 – ABORDAREA SITUAȚIILOR DE BULLYING

5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Înainte de încheiere, subliniați copiilor că agresiunea nu este niciodată acceptabilă. Oricine este agresat sau știe că cineva este agresat are dreptul de a fi protejat. Aceștia ar trebui să vorbească cu un adult de încredere - și pot vorbi întotdeauna cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor.</p> <p>Dacă este necesar, efectuați un joc de energizant scurt, în încheierea activității. (dacă nu efectuați alte sesiuni în aceeași zi).</p>	Exercițiul adecvat care va fi selectat (idei incluse în introducerea materialelor).
<p>Comentarii/Activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none">• Această sesiune se completează foarte bine cu sesiunea 7 „Cum ne putem proteja reciproc ?” și cu sesiunea 9, „Fii Asertiv!”• Invitați copiii să dezvolte un manifest sau un acord comun împotriva hărțuirii		

FIȘA 5.1 - TIPURI DE HĂRȚUIRE (BULLYING)

Instrucțiuni pentru facilitatori: fiecare dintre tipurile de bullying trebuie să fie scris pe câte o foaie pentru fiecare grup

FIZIC	VERBAL
EMOȚIONAL	HĂRȚUIRE ONLINE

FIȘA 5.2 - SENTIMENTE ASOCIATE CU BULLYING-UL

Instrucțiuni pentru facilitatori: Această poveste poate fi citită sau distribuită. Simțiți-vă liber să contextualizați pentru a reflecta situația din propriul club

Tomas este destul de mic pentru vârsta lui. Nu este foarte bun la sport și preferă să citească - dar familia sa crede că ar trebui să fie mai activ și l-au determinat să vină la club.

Tomas nu are mulți prieteni. Este prieten cu Stephan.

Unii băieți mai mari au început să se ia de Tomas. Îl numesc în diverse feluri și își bat joc de el.

Anul trecut băieții mai mari se luau de Stephan, dar de când a sosit Tomas, l-au lăsat pe Stephan în pace.

Stephan știe că Tomas este hărțuit. Uneori îi vede pe ceilalți băieți împingându-l pe Tomas și râzând.

SESIUNEA 6. SIGURANȚA ONLINE

SESIUNEA 6 – SIGURANȚA ONLINE

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Pentru a începe explorarea unora dintre beneficiile și riscurile cu care se pot confrunta copiii online
- Pentru a afla câteva sfaturi importante care vă mențin în siguranță online

REȚINEȚI CĂ ACEASTĂ SEȘIUNE ESTE DOAR O INTRODUCERE PRIVIND SIGURANȚA ONLINE. Pentru informații suplimentare despre resursele care ajută copiii să învețe să fie în siguranță online, consultați <https://www.saferinternet.org.uk/https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/siguranța-pe-internet/>

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru jocul de încălzire/exerciții introductive și energizante
- Foi de flipchart și pixuri
- Fișele 6.1 și 6.2 Sfaturi privind siguranța online

Țimp necesar:

1 oră în funcție de încălzire/energizante

Pregătirea pre-antrenament

- Selectați jocurile de energizare, după cum este necesar.
- Copiați Fișa 6.1 și 6.2 pentru copii ca fișe de prezentare, dacă este necesar
- Citiți sfaturi pentru adulți/profesii de pe <https://www.saferinternet.org.uk>

Durată aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere Explicați că această sesiune va lua în considerare cum să rămână în siguranță atunci când navighează online. În grup mare cereți copiilor să împărtășească modul în care folosesc tehnologia (de ex. telefoane, tablete) în viața de zi cu zi - ce, unde și pentru ce? – și înregistrați răspunsurile pe flipchart.	Este important să întrebați și despre modul în care copiii folosesc tehnologia nu doar cum comunică prin tehnologie, deoarece copiii pot vedea materiale nesolicitate atunci când NU comunică, ci doar vizionează.

SESIUNEA 6 – SIGURANȚA ONLINE

	<p>Facilitatorii pot stimula discuțiile întrebând:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum se conectează/comunică de obicei copiii cu alte persoane folosind tehnologia? • Ce rețele sociale utilizează (Facebook, Twitter, WhatsApp, Tumblr, Instagram, Pinterest, Skype, YouTube, Viber și Snapchat etc.) pentru a comunica? <p>Ulterior, întrebați copiii dacă comunicarea online diferă de comunicarea față în față și dacă da, în ce fel?</p>	
<p>25 minute</p>	<p>Riscuri și beneficii ale tehnologiei online</p> <p>Rugați copiii să se împartă în două grupuri și numerotați grupurile 1 și 2. Dați fiecărui grup un flipchart și pix.</p> <p>Rugați fiecare grup să aleagă o platformă online dintre cele discutate în introducere pentru a o explora mai departe în timpul acestui exercițiu.</p> <p>Explicați că sarcina este ca ambele grupuri să se gândească la (a) toate beneficiile și aspectele pozitive legate de rețeaua de socializare online/ aplicația pe care au ales-o și (b) toate riscurile cu care se pot confrunta copiii prin utilizarea acesteia. Ar trebui să își scrie răspunsurile pe flipchart.</p> <p>Lăsați grupurile 10 minute să finalizeze sarcina, apoi împărtășiți răspunsurile lor cu grupul mare.</p> <p>Facilitatorii ar trebui să sublinieze riscurile potențiale pe care copiii este posibil să nu le fi menționat folosind fișele 6.1 și 6.2 ca ghid.</p>	<p>Dacă există mai multe platforme menționate, luați în considerare să solicitați grupurilor să aleagă mai multe platforme SAU împărțiți grupul mare în grupuri mai mici, fiecare grup discutând platforme diferite.</p> <p>Dacă este necesar, îndemnați copiii să pună întrebări precum „Ce spun părinții tăi despre petrecerea timpului online?”, „Ce ți s-a spus înainte?”.</p> <p>Facilitatorii pot găsi https://www.saferinternet.org.uk o resursă utilă</p>

<p>20 minute</p>	<p>Identificarea modalităților de păstrare a siguranței online</p> <p>Spuneți copiilor că veți citi cu voce tare câteva scenarii și fiecare dintre ei ar trebui să se gândească individual cum ar răspunde persoanei din poveste sau ce sfaturi i-ar da persoanei respective. După ce fiecare poveste a fost citită cu voce tare, acordați copiilor un minut sau două să se gândească la răspunsul lor, înainte de a invita copiii să-și ofere sfatul.</p> <p>Scenarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ana a încărcat o fotografie pe Instagram din vacanța de vară, chiar înainte de începerea noului an școlar. Încă o dată, după o lungă perioadă de timp, niște colege de la școală îi scriu online comentarii negative și critice, pentru a o demoraliza pe Anna, făcând-o să se simtă rău. Ana îți trimite un mesaj spunând că este devastată și că nu vrea să vină la școală. Ce i-ai spune? Iubitul Mariei o roagă să îi trimită o poză purtând doar lenjeria intimă. Maria te sună pentru a-ți cere părerea. Nu se simte confortabilă cu această solicitare, dar se teme că iubitul ei se va despărți de ea dacă nu o face. Ce i-ai spune? Nikos primește un mesaj de la un contact necunoscut pe Messenger. Vede că la poza de profil apare o față interesantă, așa că decide să îi răspundă. A doua zi, în pauza la școală, îți arată fotografia de profil a fetei, laudându-se pentru succesul său. Cu toate acestea, ești un pic suspicios. Ce-i vei spune? <p>În grupul mare, examinați ideile sugerate de copii și evidențiați principalele lucruri pe care copiii le pot face pentru a rămâne în siguranță online (folosind fișele 6.1 și 6.2 ca ghid).</p>	<p>Activitate ALTERNATIVĂ</p> <p>Dacă timpul este scurt, mai degrabă decât explorarea scenariilor, în loc de un grup mare, pe baza riscurilor identificate în activitatea anterioară, cereți copiilor sfaturi pe care le-ar oferi altor copii pentru a rămâne în siguranță online, înregistrând răspunsurile pe flipchart.</p> <p>Apoi discutați în grup mare, conform feedback-ului la activitatea principală.</p> <p>Dacă este necesar, distribuiți fișele 6.1 sau 6.2 ca foaie de lucru</p>
------------------	--	---

SESIUNEA 6 – SIGURANȚA ONLINE

5 minute	<p>Încheiați sesiunea sfătuind copiii că, dacă li se întâmplă ceva rău online (sau ceva îi face să se simtă incomod), aceștia pot folosi „Strategia Nu-Pleacă-Spune” pentru a se menține în siguranță: ignorați comentariile sau blocați contactul; Raportați contactul; Informați un adult de încredere sau raportați la poliție.</p> <p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>În încheiere, dacă este necesar, efectuați un scurt joc de energizare (dacă nu desfășurați sesiunea împreună cu alte sesiuni/nu este ultima sesiune a zilei).</p>	
<p>Comentarii/Activități de follow-up</p> <ul style="list-style-type: none">• În loc să cereți copiilor să ia în considerare riscurile și beneficiile, elaborați scenarii, care să le ofere copiilor oportunitatea de a discuta între ei și de a identifica riscurile posibile.• Invitați copiii să-și dezvolte propriul material de informare• În timpul discuțiilor, adunați laolaltă toate sfaturile utile, de siguranță online, ce se regăsesc în Procedura de Siguranță a Copilului și în Codul de Conduită (de exemplu, prevederile privind utilizarea fotografiilor, a nu face fotografii în baie/dușuri etc.)• Oferiți copiilor adresele site-ului web cu surse locale de informații despre siguranța internetului în România.• Transmiteți copiilor datele de contact ale poliției și a altor site-uri utile, ce includ informații despre siguranța online		

FIȘA 6.1 - SFATURI DE SIGURANȚĂ ONLINE PENTRU COPII CU VÂRSTA CUPRINSĂ ÎNTRE 12 ȘI 16 ANI

Protejați-vă reputația online:

Aveți mare grijă cu împărtășirea informațiilor dvs. personale (verificați setările de confidențialitate)

„Gândiți-vă înainte de a posta.”:

Conținutul postat online poate rămâne colo pentru totdeauna și ar putea fi distribuit public de oricine.

Respectați-vă, respectându-i pe ceilalți:

Nu împărtășiți informații despre alții pe care nu ați dori să le publicați despre voi înșivă.

Nu vă lăsați presați:

Să postați sau să împărtășiți informații personale despre voi, inclusiv fotografii.

Aflați unde puteți găsi ajutor:

Înțelegeți cum să raportați către furnizorii de servicii și să utilizați instrumentele de blocare și ștergere. Dacă se întâmplă ceva care vă supără online, nu este niciodată prea târziu să spuneți cuiva.

Respectați

Respectați regulile și procedurile stabilite de club cu privire la utilizarea tehnologiei, cum ar fi utilizarea telefoanelor mobile în zonele de vestiar. Aceste reguli sunt acolo pentru a menține pe toată lumea în siguranță.

Amintiți-vă că persoanele cu care ați intrat doar în contact online pot fi periculoase - nu le cunoașteți cu adevărat, chiar dacă vorbiți de mult timp cu ele. Deci, gândiți-vă de două ori înainte de a fi de acord să vă vedeți și întâlniți-vă întotdeauna într-un loc public, cu permisiunea părinților sau a tutorilor legali.

Adaptat și reprodus de pe <https://www.saferinternet.org.uk>

FIȘA 6.2 - SFATURI DE SIGURANȚĂ ONLINE PENTRU COPII CU VÂRSTA CUPRINSĂ ÎNTRE 6-11 ANI

Păstrați-vă în siguranță, având grijă să nu oferiți informații personale atunci când discutați sau postați online. Informațiile personale includ adresa de e-mail, numărul de telefon și parola.

Fiți atenți ! Poate fi foarte periculos pentru voi să vă întâlniți cu cineva cu care ați fost în contact doar online! Faceți acest lucru numai cu permisiunea părinților sau a tutorilor legali și chiar și așa, numai atunci când aceștia pot fi prezenți. Amintiți-vă că prietenii online sunt încă necunoscuți, chiar dacă vorbiți cu ei de mult timp!

Dacă acceptați e-mailuri, mesaje sau deschideți fișiere, imagini sau texte de la persoane pe care nu le cunoașteți sau în care nu aveți încredere, riscați să aveți parte de probleme – întrucât acestea pot conține viruși sau mesaje urâte!

Respectați regulile și procedurile stabilite de club cu privire la utilizarea tehnologiei, cum ar fi cele legate de utilizarea telefoanelor mobile în zonele de vestiar. Aceste reguli sunt acolo pentru a menține pe toată lumea în siguranță !

Fiți atenți ! Persoanele care scriu pe ne ar putea minți, iar informațiile pe care le transmit s-ar putea să nu fie adevărate. Verificați întotdeauna informațiile vorbind cu părinții voștri sau cu un adult de încredere, cum ar fi Persoana Responsabilă cu Siguranța Copiilor din cadrul clubului.

Spuneți unui părinte, tutore sau unui adult de încredere dacă cineva sau ceva vă face să vă simțiți inconfortabil sau îngrijorat sau dacă voi sau cineva pe care îl cunoașteți este hărțuit online.

Adaptat și reprodus de pe și <https://www.saferinternet.org.uk>

SESIUNEA 7. CUM PUTEM SĂ NE PROTEJĂM UNII PE ALȚII

SESIUNEA 7 - CUM PUTEM SĂ NE PROTEJĂM UNII PE ALȚII

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii

- Pentru a explora modul în care copiii pot juca un rol în crearea unui mediu sigur și pozitiv pentru toți copiii

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtii flipchart și pixuri
- Fișa 7.1, „Protejare reciprocă”
- Fișa 7.2, „Protejare reciprocă”- idei pentru facilitatori

Țimp necesar:

45 de minute - 1 ½ în funcție de încălzire/energizante și de câte scenarii sunt discutate

Pregătirea pre-antrenament

- Selectați activitatea de încălzire/energizantele, după cum este necesar.
- Facilitatorii ar trebui să se asigure că sunt conștienți de posibilele modalități prin care copiii pot acționa și se pot proteja reciproc în cadrul scenariilor din Fișa 7.1. Fișa 7.2 oferă idei de acțiune (dar copiii pot avea și alte idei!).

Durăță aprox.	Instrucțiuni pentru desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grup mare, explicați că în această sesiune vom vorbi despre modul în care copiii se pot proteja reciproc. Explicați că, deși este responsabilitatea adulților să-i mențină în siguranță, copiii pot avea, de asemenea, un rol activ în a ajuta la menținerea tuturor în siguranță. În grupul mare, discutați cu copiii dacă sunt de acord că au un rol activ în menținerea tuturor în siguranță - și aflați cum argumentează acest răspuns.	

SESIUNEA 7 - CUM PUTEM SĂ NE PROTEJĂM UNII PE ALȚII

40 minute	<p>Ce putem face pentru ca toată lumea să fie în siguranță</p> <p>În grupul mare, citiți scenariile (din foaia 7.1 - cu excepția scenariului 2) pe rând. După fiecare scenariu, discutați cu copiii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ce pot face copiii în această situație pentru a se menține pe ei înșiși și pe ceilalți în siguranță? • De ce fel de sprijin ar putea avea nevoie copiii din partea adulților pentru a-i ajuta să mențină alți copii în siguranță? 	<p>Ca alternativă la discuția în grupul mare, luați în considerare discutarea iniția în grupuri mai mici care să exploreze toate scenariile din Fișa 7.1 sau alocați fiecărui grup câte un scenariu.</p> <p>Ulterior, oferiți feedback în grupul mare, referitor la toate ideile ce au reieșit de la copii.</p> <p>Amintiți-vă că soluțiile despre ceea ce pot face copiii în cadrul fiecărui scenariu sunt explorate în Fișa 7.2</p>
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Amintiți-le copiilor că pot vorbi întotdeauna cu Persoana Responsabilă cu Siguranța Copiilor.</p> <p>Dacă este necesar, efectuați un scurt energizant de încheiere (dacă sesiunea se desfășoară singură și nu este asociată cu o altă sesiune în cadrul aceleiași zile).</p>	Trebuie selectat energizantul de încheiere (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).
<p>Comentarii/Activități de urmărire (follow-up)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Această sesiune ar funcționa bine dacă este combinată cu sesiunea 10, „Dezvoltarea propriului nostru cod de conduită” - sau ar putea să se adauge idei din această sesiune în cadrul Codului de conduită • Elaborați o schemă de suport pentru colegi/ prieteni din clubul sportiv 		

FIȘA 7.1 – CUM SĂ NE PROTEJĂM UNII PE ALȚII

Instrucțiuni pentru facilitatori:

Aceste scenarii ar trebui adaptate la situația/contextul din club.

Când discutați aceste scenarii, asigurați-vă că explorați: copilul în cauză și acțiunile altor copii.

1. George este nou în club. El își dorea să se alăture grupului de copii, dar s-a certat cu unul dintre ceilalți băieți și acum nimeni nu vrea să vorbească cu el. El este întotdeauna singur în pauză. Toți copiii din club știu că nimeni nu îi vorbește.

2. Anei i s-a spus de către un supraveghetor adult că, având în vedere că este bine dezvoltată (și are sâni), trebuie să-i inspecteze sutienul pentru a se asigura că este potrivit. Ana nu este sigură că acest lucru este corect și îi spune unei alte fete din club.

3. Adriana a venit la club plângând. Ea s-a certat cu tatăl ei care a lovit-o, dar nimeni nu știe de ce plânge, deoarece nu a spus nimănui.

4. Nicu îl vede pe unul dintre supraveghetorii adulți strigând la un alt membru al clubului.

5. Alex a decis în timpul unei deplasări, să plece și să iasă singur noaptea.

FIȘA 7.2 - IDEI PENTRU FACILITATORI

Instrucțiuni pentru facilitatori: Iată câteva idei pentru a susține discuțiile cu copiii cu privire la scenariile din Fișa 7.1. Rețineți că ideile de aici sunt doar sugestii - există și alte acțiuni care pot fi realizate, iar copiii înșiși ar putea, de asemenea, să se gândească la alte modalități bune de a gestiona situația descrisă de fiecare scenariu.

1. George este nou în club. Era entuziasmat să se alăture grupului de copii, dar s-a certat cu unul dintre ceilalți băieți și acum nimeni nu vrea să vorbească cu el. El este întotdeauna singur în pauză. Toți copiii din club știu că nimeni nu îi vorbește.

Ce ar putea face George:

- Să vorbească cu unul dintre ceilalți copii care nu sunt implicați și încerce să-și facă prieteni.
- Să vorbească cu un adult de încredere.

Ce ar putea face ceilalți copii:

- Să îl întrebe pe George cum se simte/să încerce să-l includă și să-i fie prieten.
- Să îi încurajeze pe ceilalți copii să-l includă pe George și să nu-l izoleze.
- Să nu se alăture celorlalți care îl izolează pe George.
- Să vorbească cu unul dintre adulții de la club/cu Persoana Responsabilă cu
- Siguranța Copiilor despre ceea ce se întâmplă cu George. Acest lucru se poate face confidențial – nimeni altcineva nu ar avea nevoie să știe cine a povestit despre această situație.

2. Anei i s-a spus de către un supraveghetor adult că, având în vedere că este bine dezvoltată (și are sâni), trebuie să-i inspecteze sutienul pentru a se asigura că este potrivit. Ana nu este sigură că acest lucru este corect și îi spune unei alte fete din club.

Ce ar putea face Ana:

- Să spună nu! Corpul Anei este al ei și nu ar trebui să i se ceară niciodată să arate zone „private” - aceasta include lenjeria intimă.
- Să părăsească situația cât mai curând posibil/să nu meargă cu adultul, astfel încât acesta să îi poată inspecta sutienul.
- Să spună unui adult de încredere/Persoanei Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor.

Ce ar putea face cealaltă fată:

- Să o liniștească pe Ana că are dreptate - nu este în regulă să i se ceară să-și arate sutienul.
- Să îi spună Anei că este corpul ei și că are dreptul la intimitate.
- Să o încurajeze pe Ana să vorbească cu un adult de încredere/cu Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor

FIȘA 7.2 - IDEI PENTRU FACILITATORI

- Să se ofere să meargă cu Ana, pentru a o susține atunci când vorbește cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor
- Dacă este foarte îngrijorată pentru Ana și crede că își va arăta suportul sau că nu va putea spune nu, să îi spună acest lucru unui adult de încredere/Persoanei Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor

3. Adria a venit la club plângând. Ea s-a certat cu tatăl ei care a lovit-o, dar nimeni nu știe de ce plânge, deoarece nu a spus nimănui.

Ce ar putea face Adria:

- Să își amintească că are dreptul la protecție și că adulții din club sunt acolo pentru a se asigura că este protejată.
- Să discute cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor
- Dacă nu se simte încrezătoare să vorbească cu un adult de încredere /Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor să vorbească cu alt copil/unul dintre prietenii ei.

Ce ar putea face alți copii:

- Să observe!! Întrucât Adriana este supărată, copiii ar fi bine să o întrebe de ce e supărată și să afle ce ar putea face pentru a ajuta! Cu toate acestea, acest lucru trebuie făcut într-un mod blând și sensibil, întrucât dacă ceilalți o presează să vorbească și fac o „dramă”, asta ar putea-o face să se simtă mai rău – așadar, discutați cu ea în privat.
- Dacă un copil vede un alt copil vorbind cu Adriana, ar trebui să nu se grăbească în a se alătura discuției, deoarece această reacție ar putea să nu o ajute. În schimb, copilul ar trebui să vorbească cu ea mai târziu, să o întrebe dacă se simte bine și dacă o poate ajuta cu ceva.
- Discutați cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor despre faptul că Adriana este supărată/a fost supărată de ceva timp.

4. Nikos îl vede pe unul dintre supraveghetorii adulți strigând la un alt membru al clubului

Ce ar putea face celălalt copil (la care se țipă):

- Încearcă să pleci cât mai repede.
- Nu răspunde, deoarece aceasta poate face ca supraveghetorul adult să fie și mai enervat.
- Vorbește cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor

FIȘA 7.2 - IDEI PENTRU FACILITATORI

Ce ar putea face Nikos:

- Dacă crezi că celălalt copil este în pericol (de exemplu, crezi că adultul îi va lovi) cheamă imediat un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor
- Dacă nu crezi că celălalt copil este în pericol, vorbește cu copilul atunci când adultul a plecat și propune-i să-l însoțești când merge să vorbească cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor
- Nu interveni. Acest lucru l-ar putea face pe supraveghetorul adult să se enerveze și mai rău.
- Dacă celălalt copil nu vrea să vorbească, vorbește cu un adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor
Nikos nu va trebui neapărat să spună pe cine a văzut că țipa la copil, dar s-ar putea ca supraveghetorul adult să fie presat dacă alți adulți știu acest lucru, și așa se poate asigura că o astfel de situație nu se va mai repeta.

5. Alex a decis în timpul unei deplasări să plece și să iasă singur noaptea.

Ce ar putea face Alex:

- Să respecte regulile! Nu este sigur să ieși singur noaptea, chiar dacă pare că totul este în regulă. În orice caz, adulții din club sunt responsabili pentru toți copiii și nu se pot asigura că toată lumea este în regulă dacă nu știu unde sunt.
- Dacă Alex insistă să iasă singur, spuneți unuia dintre ceilalți copii unde se duce/ce ar trebui să facă în cazul în care se întâmplă ceva.

Ce ar putea face ceilalți copii:

- Încurajați-l pe Alex să respecte regulile și să nu iasă fără să le spună supraveghetorilor clubului.
- Nu vă alăturați lui Alex dacă v-o cere!
- Nu îl copiați pe Alex și să ieșiți singuri fără permisiune.
- Împărtășiți-vă preocupările unui adult de încredere/Persoana Resursă Responsabilă cu Siguranța Copiilor imediat/când descoperiți că Alex lipsește.
- Asigurați-vă că orice cod de conduită sau reguli de bază pentru copii, elaborate de grup, includ mențiunea că copiii nu trebuie să plece singuri.

SESIUNEA 8. CUM SĂ-ȚI SPUI PĂREREA ȘI SĂ FII ÎN SIGURANȚĂ

SESIUNEA 8 – CUM SĂ-ȚI SPUI PĂREREA ȘI SĂ FII ÎN SIGURANȚĂ

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Să identifice situațiile când copiii ar trebui să vorbească tare, pentru a fi cu toții în siguranță
- Să exploreze surse de sprijin în ceea ce privește siguranța copiilor în sport
- Să exerseze abilitatea de a vorbi deschis, asertiv

Materiale necesare:

- Orice materiale necesare pentru jocul de încălzire/exerciții introductive și energizante
- Hârtie și pixuri/creioane
- Roluri, adaptate din Fișa 8.1

Țimp necesar:

1 oră, în funcție de timpul alocat jocului de încălzire - totuși fiți pregătiți ca sesiunea să depășească 60 de minute, dacă discuția este animată!

Pregătirea pre-antrenament:

- Selectați jocul de încălzire, după caz.
- Reformulați într-un limbaj adecvat copiilor, definiția siguranței în sport conform procedurii de Safeguarding, asumată de club

Durată aprox.	Instrucțiuni desfășurarea sesiunii	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exercițiu de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grupul mare, transmiteți copiilor că, în această sesiune, vom vorbi despre necesitatea de a ne exprima ori de câte ori ne simțim nefericiți sau nesiguri. Rugați-i pe copii să împărtășească când cred că ar trebui să vorbească. Asigurați-vă că le reamintiți, dacă nu au menționat ei înșiși acest lucru, că copiii ar trebui să anunțe atunci când ei înșiși nu sunt în siguranță/protejați; atunci când consideră că un alt copil nu este în siguranță /protejat sau când comportamentul unui adult nu pare corect.	Dacă este util, reamintiți copiilor definiția de protecție din Procedura clubului sportiv de Siguranță a Copiilor. Link către Procedura clubului de "Safeguarding,"

<p>25 minute</p>	<p>La cine putem apela...</p> <p>În grupul mare, rugați copiii să împărtășească care sunt unele dintre sursele de sprijin cărora li s-ar putea adresa dacă s-ar simți neprotejați și colectați ideile pe flipchart.</p> <p>Împărțiți-vă în două grupuri dacă sunt mai mult de 6 persoane în fiecare grup (sau dacă nu, în mai multe grupuri, dar să fie un număr par de grupuri).</p> <p>Explicați grupurilor că un grup/jumătate dintre ei vor lua în considerare toate sursele de sprijin/persoanele la care ar putea apela copiii și vor reflecta la avantajele și beneficiile anunțării situațiilor de risc. Celelalte grupuri vor reflecta la toate dezavantajele și provocările posibile, generate de faptul că vorbesc tare/anunță despre situațiile de risc identificate.</p> <p>Odată ce grupurile și-au terminat munca, invitați grupurile să stea unul în fața celuilalt. Explicați că vor purta acum o discuție împreună, în cadrul căreia vor împărtăși unii altora, conversațiile pe care le-au purtat în grupurile lor mici. Cei care au discutat despre dezavantaje, vor încerca să-i convingă pe cei care au discutat despre avantaje să se răzgândească și invers.</p> <p>Încheiați exercițiul subliniind copiilor că, deși poate fi dificil să vorbească tare, este întotdeauna important să faci acest lucru.</p> <p>Spuneți copiilor că toată lumea are dreptul să fie în siguranță (protejată) și că o parte a responsabilității clubului este să susțină acest drept.</p>	<p>Copiii mici le-ar putea părea dificil/plictisitor doar să discute în grupuri mari, așa că luați în considerare desfășurarea activității „Mâini ajutătoare” ca alternativă.</p> <p>Copiii nu trebuie să prezinte pe flipchart, dar le-ar putea părea util să ia notițe, așa că furnizați-le hârtie și creioane/pixuri.</p> <p>Obiectivul acestui exercițiu pentru copii este de a pune în balanță dezavantajele și avantajele anunțării altor persoane referitor la situațiile de risc întâlnite și a recunoaște importanța de a vorbi deschis despre preocupările lor. Dacă este necesar, facilitatorul ar trebui să fie pregătit să susțină argumentele ambelor grupuri pentru a ajunge la un consens.</p> <p>Activitate ALTERNATIVĂ pentru copii mici „Mâini ajutătoare”</p> <p>Explicați copiilor că facem de regulă foarte multe lucruri cu mâinile, cum ar fi să salutăm sau să ne luăm la revedere, să luăm lucruri etc. De asemenea, câteodată, mâinile sunt capabile să ne ajute și pe noi și pe alții.</p> <p>Oferiți fiecărui copil foaie de hârtie și câteva creioane.</p> <p>Rugați copiii să deseneze conturul mâinii lor. Apoi rugați-i pe copii să se gândească la toți oamenii care le-ar fi de ajutor și cărora le-ar putea spune dacă se simt triști, îngrijorați sau au temeri.</p> <p>Invitați copiii să scrie/deseneze acele persoane de-a lungul degetelor mâinilor pentru a-și crea „mâna de ajutor”.</p>
------------------	---	--

SESIUNEA 8 – CUM SA-ȚI SPUI PĂREREA ȘI SĂ FII ÎN SIGURANȚĂ

		<p>Odată ce copiii au terminat, invitați copiii să își arate reciproc desenele, explicând pe cine au inclus.</p> <p>Încheiați exercițiul asigurând copiii că, deși poate fi dificil să vorbească, este întotdeauna important să facă acest lucru.</p> <p>Spuneți copiilor că toată lumea are dreptul să fie în siguranță (protejată) și că o parte a responsabilității clubului este să susțină acest drept.</p>
15 minute	<p>Exersarea exprimării cu voce tare</p> <p>Rugați copiii să se împartă în perechi și explicați-le că acum vor practica exprimarea deschisă a unor situații : fiecare copil va petrece câteva minute povestind partenerului său despre o situație. Apoi, perechile se vor roti, astfel încât cine a ascultat prima dată va împărtăși data viitoare.</p> <p>Distribuiți Fișa 8.1 și rugați copiii să aleagă un rol pe care să îl joace. Dacă doresc, pot alege să joace același rol ca și partenerul lor.</p> <p>Alocați 4-5 minute pentru fiecare joc, apoi împărtășiți pe scurt experiențele cu grupul.</p> <p>Asigurați-vă că toată lumea își joacă rolurile, iar ulterior, rugați copiii să se ridice și să se „scuture” de rol.</p>	<p>Această activitate poate fi extinsă permițându-le copiilor să își dezvolte propriile roluri - dar aveți grijă să le reamintiți copiilor să nu aleagă ceva care i-ar putea supăra - SAU să le solicitați copiilor să joace mai mult de un rol.</p>
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; și apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p>	<p>Asigurați-vă că copiii au numele și detaliile de contact ale Persoanei Responsabilă cu Siguranța Copiilor</p>

SESIUNEA 8 – CUM SĂ-ȚI SPUI PĂREREA ȘI SĂ FII ÎN SIGURANȚĂ

	<p>Amintiți-le copiilor să discute cu facilitatorul dacă au ceva despre care vor să discute în cadrul sesiunii și că pot vorbi întotdeauna cu Persoana Responsabilă pentru Siguranța Copiilor, dacă sunt preocupați vreodată de siguranța lor sau de siguranța altcuiva.</p> <p>În încheiere, efectuați un joc de energizare. (dacă sesiunea se desfășoară independent de alte sesiuni).</p>	<p>Trebuie selectat jocul de energizare, care să fie utilizat în încheierea sesiunii</p>
<p>Comentarii/Activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none">• Luați în considerare extinderea discuțiilor din cadrul acestei sesiuni prin includerea informațiilor legate de drepturile copilului – menționând conexiunile între drepturi, nevoi și diferența acestora față de dorințe.• Rugați copiii să scrie sau să interpreteze/joace o poveste pe care o dezvoltă despre o situație în care un copil a vorbit și una în care un copil nu a vorbit - ce s-a întâmplat în continuare? Acest lucru ar putea fi aplicat și altor copii din club.		

FIȘA 8.1 - ROLURI PENTRU SESIUNEA 8, "VORBEȘTE DESCHIS ȘI FII ÎN SIGURANȚĂ!"

Instrucțiuni pentru facilitatori: Acestea sunt câteva exemple de roluri posibile, dar ele ar trebui să fie adaptate în funcție de context/situația clubului.

1. Observați un copil din club fiind ironizat de un grup de copii mai mari. Au început să râdă când copilul a început să plângă. Nu ai vrut să te implici pentru că ți-a fost teamă că copiii mai mari se vor întoarce asupra ta.
2. Ai obținut note proaste la școală și tatăl tău ți-a spus că dacă notele nu se vor îmbunătăți, nu vei mai putea participa la club. A țipat la tine și te-a trimis la culcare fără să îți mai servească cina.
3. Ai făcut ceva greșit și ai fost mustrat de unul dintre antrenori. Ai răspuns înapoi, iar adultul s-a enervat foarte rău. Te-a apucat strâns de braț și te-a scuturat.
4. Unul dintre copiii de la club ți-a făcut o fotografie la duș. Te amenință că le arată poza și altor copii din club.

SESIUNEA 9. CUM SĂ FII ASERTIV

SESIUNEA 9 - CUM SĂ FII ASERTIV

Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:

- Să înțeleagă diferența dintre comunicarea agresivă, pasivă și asertivă
- Să recunoască comportamentele și trăsăturile asertive
- Să exerseze asertivitatea

Materiale necesare:

- Orice echipament necesar pentru încălzire/exerciții introductive și jocuri de energizare
- Hârtii flipchart și pixuri
- Hârtie și creioane
- Fișa 9.1, Identificarea comportamentului asertiv
- Fișa 9.2 Practicarea asertivității
- Fișa 9.3 Sfaturi pentru a fi asertiv (îndrumare pentru facilitator)

Țimp necesar

1 ½ - 2 ore în funcție de încălzire/energizante și în funcție de decizia de a efectua sau nu activitate opțională.

Pregătirea pre-antrenament:

- Această sesiune ar trebui să se desfășoare după finalizarea sesiunii 1 („Cunoașterea drepturilor noastre”).
- Selectați jocul de încălzire/jocurile de energizare, după cum este necesar.
- Pregătiți o foaie de flipchart – secționată în trei coloane intitulate „Pasiv”, „Agresiv” și „Asertiv” (puteți folosi și imagini pentru a ilustra în loc să scrieți).
- Pregătiți carduri din Fișa 9.1 – câte un set pentru fiecare grup mic (4-6 copii).
- Printați Fișa 9.2 – câte una pentru fiecare grup mic/decupați copii ale scenariilor din Fișa 9.2 - un scenariu pentru fiecare grup.

Durata aprox.	Instrucțiuni pentru sesiunea de desfășurare	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exerciții de Încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	Introducere În grup mare, explicați faptul că în această sesiune vom explora a fi asertivi. Rugați copiii să împărtășească ceea ce cred că este asertivitatea.	Este posibil ca copiii să nu poată veni cu definiții, dar pot da exemple.

SESIUNEA 9 - CUM SA FII ASERTIV

	<p>Explicați că a fi asertiv înseamnă a fi capabil să vă apărați drepturile proprii sau ale altor persoane într-un mod calm și pozitiv, fără a fi agresiv și fără a accepta în mod pasiv ceea ce este „greșit”</p> <p>Întrebați-i pe copii, de ce cred că ar putea fi mai util să fie mai degrabă asertivi decât agresivi?</p>	
15 minute	<p>Identificarea comportamentului asertiv</p> <p>Împărțiți copiii în grupuri mici și dați fiecărui grup un set de carduri pregătite din Fișa 9.1.</p> <p>Explicați că sarcina lor este de a decide ce comportamente sau caracteristici descrise pe carduri sunt pasive, care sunt agresive și care sunt asertive.</p> <p>Odată ce toate grupurile au terminat, invitați un voluntar să reprezinte fiecare grup.</p> <p>Reprezentantul trebuie să lipească cardurile sub coloana relevantă de pe flipchart.</p> <p>După ce fiecare grup a dat un feedback, întrebați dacă cineva are comentarii sau nu este de acord.</p> <p>Faceți legătura cu următoarea activitate, întrebându-i pe copii ce stil de comunicare (pasiv, agresiv, asertiv) consideră că este mai eficient pe termen lung?</p>	
45 minute	<p>Exercițiu de practicare a asertivității</p> <p>Spuneți copiilor că, după ce au identificat caracteristici și comportamente asertive, acum le vor practica.</p>	<p>NOTĂ - Acest exercițiu poate depăși timpul alocat! Dacă timpul este limitat, luați în considerare rularea activității alternative/opționale (a se vedea mai jos).</p>

Rugați copiii să se împartă în trei grupuri (în mod ideal, dimensiunea grupului nu ar trebui să fie mai mare de 6 copii – dacă numărul lor este mai mare, luați în considerare împărțirea în mai multe grupuri).

Explicați că sarcina grupului lor este să exploreze scenariul care le este alocat și să-l joace de trei ori: o dată când persoana/oamenii au fost agresivi, o dată când persoana/oamenii au fost pasivi (și au permis să se întâmple „greșeala”) și o dată când persoana/oamenii au fost asertivi.

Transmiteți copiilor că trebuie să interpreteze diferite jocuri de rol - astfel încât să poată juca (trei) scurte piese, cu rolurile aferente, să realizeze un poster, să poată cânta sau scrie o poezie, orice ar dori să facă în grupul lor. Explicați că vor avea maximum 10 minute pentru a-și prezenta ideile grupului mare.

Alocați fiecărui grup un scenariu din Fișa 9.2.

Lăsați copiii să se pregătească timp de 15 minute, asigurându-vă că criculați în jurul grupurilor pentru a ajuta sau oferi orice sprijin.

Odată ce grupurile au terminat pregătirea, invitați fiecare grup să își prezinte ideile (acordând nu mai mult de 5-10 minute pentru fiecare prezentare.

Activitatea alternativă/opțională poate fi executată, de asemenea, în plus față de exercițiul principal pentru această sesiune, dacă timpul permite. Acest lucru va permite copiilor o practică directă, individuală.

Dacă vă împărțiți în mai mult de trei grupuri, rețineți că scenariile vor trebui repetate.

Rețineți, nu împărțiți rolurile înainte de a discuta despre sarcină, deoarece copiii vor deveni mai absorbiți de subiect, decât să stea să vă asculte!

Activitate ALTERATIVĂ/OPTIONALĂ

Rugați copiii să se grupeze în trei echipe. Explicați că fiecare dintre ei va „exersa” a fi asertiv.

Explicați pașii pentru a fi asertivi (din Fișa 9.3 - poate fi util să-i notați pe flipchart.

Transmiteti-le copiilor că fiecare dintre ei va juca rolul persoanei asertive (persoana A), persoana cu care vorbește (persoana B) și observatorul. Rolul observatorului nu este de a întrerupe, ci de a urmări și asculta cu atenție interacțiunea dintre cele două persoane.

Explicați scenariul - O conversație între doi prieteni:

Persoana A nu a fost inclusă într-o activitate. Este rănită și supărată pe prietenul ei (persoana B), deoarece consideră că prietenul ei ar fi trebuit să o aleagă pentru a participa la activitate. Astfel, ea decide să vorbească cu prietenul ei și să îi spună că ea crede că nu ar fi trebuit să fie lăsată pe dinafară.

		<p>Persoana B a vrut să își aleagă prietenul (persoana A). Cu toate acestea, persoana A este întotdeauna aleasă pentru activități. Persoana B și-a dat seama că un alt copil nu este ales niciodată și de aceea a vrut să fie amabil. Ei cred că este nejustificat ca Persoana A să se simtă supărată pentru că nu este selectată.</p> <p>Jucați trei runde ale jocului de roluri (câte 5 minute fiecare), astfel încât toată lumea să aibă șansa de a juca fiecare rol.</p> <p>Apoi, în grup mare, oferiți feedback și discutați:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum s-au simțit când au fost asertivi în rolul persoanei A? • Cum s-au simțit când erau persoana B? • Ce fel de lucruri au fost văzute/ auzite, din prisma Observatorului, care sugerau că Persoana A era asertivă? • A existat ceva care, reflectând asupra lui, ar fi putut fi făcut diferit? <p>Înainte de a încheia activitatea, cereți copiilor să se ridice în picioare și să se „scuture” de rolurile pe care le-au jucat, mișcându-și corpul pentru a le „da drumul” fizic.</p>
<p>10 minute</p>	<p>Identificarea abilităților cheie</p> <p>Rugați copiii să reflecteze asupra jocurilor de rol și, în special, acolo unde există trăsături comune între comportamentul agresiv, pasiv sau asertiv.</p>	<p>NOTĂ – Dacă ați desfășurat activitatea ALTERNATIVĂ, în loc de activitatea principală, sumarizați abilitățile cheie identificate.</p> <p>Dacă este necesar, rugați copiii să ia în considerare ceea ce au văzut sau auzit.</p> <p>Dacă este necesar, facilitatorii pot folosi Fișa 9.3 ca ghid pentru discuție.</p>

SESIUNEA 9 - CUM SĂ FII ASERTIV

	<p>Discutați în grup mare și înregistrați pe flipchart:</p> <ul style="list-style-type: none">• De unde au știut că persoana era agresivă?• De unde au știut că persoana era pasivă?• De unde au știut că persoana este asertivă? <p>Încheiați discuția prin rezumarea pașilor pentru a fi asertiv.</p>	
5 minute	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>Dacă este necesar, efectuați un joc scurt de energizare, în încheiere (dacă sesiunea se desfășoară independent de alte sesiuni).</p>	Selectați exercițiul adecvat
<p>Comentarii/Activități ulterioare</p> <ul style="list-style-type: none">• Explorează situații specifice care au avut loc în cadrul clubului• Această sesiune completează bine Sesiunea 5, „Cum facem față hărțuirii?” întrucât explorează în profunzime cum să se răspundă la situații agresive.• Desfășurați această sesiune împreună cu Sesiunea 2, „Gestionarea sentimentelor”, pentru a explora modul în care copiii își pot exprima pozitiv emoțiile.		

FIȘA 9.1 - IDENTIFICAREA COMPORTAMENTELOR ASERTIVE

Instrucțiuni: Decupați textele și creați un set pentru fiecare grup mic (4-6 copii). Adaptați/adăugați orice comportament sau caracteristică specifică în funcție de contextul specific.

ÎI PUNE PE ALȚII PE PRIMUL LOC ÎN DETRIMENTUL SĂU	NU IA NICIO MĂSURĂ PENTRU A-ȘI REVENDICA DREPTURILE, DORINȚELE SAU NEVOILE
ÎȘI APĂRĂ PROPRIILE SALE DREPTURI, DORINȚE SAU NEVOI, FĂRĂ A SE GÂNDI LA CEILALȚI	CEDEAZĂ ÎN FAȚA DORINȚELOR ALTORA
SE RESPECTĂ PE SINE, PRECUM ȘI PE CEILALȚI	SE PUNE PE PRIMUL LOC PE SINE ÎN DETRIMENTUL ALTORA
RĂMÂNE TĂCUT CÂND CEVA ÎL/O DERANJEAZĂ	UNEORI ÎI AMENINȚĂ PE CEILALȚI SAU FOLOSEȘTE VIOLENȚĂ FIZICĂ
ÎN GENERAL, NU ESTE PLĂCUT/PLĂCUTĂ DE ALTE PERSOANE	ÎȘI CERE SCUZE MULT, PENTRU ORICE
ASCULTĂ ȘI VORBEȘTE	ÎȘI APĂRĂ PROPRIILE DREPTURI, NEVOI SAU DORINȚE, FĂRĂ A ÎNCĂLCA DREPTURILE, DORINȚELE ȘI NEVOILE ALTORA
ÎȘI EXPRIMĂ SENTIMENTE POZITIVE ȘI NEGATIVE	ESTE ÎNCREZĂTOR/ÎNCREZĂTOARE, DAR NU ESTE „INSISTENT/INSISTENTĂ”

FIȘA 9.2 - EXERSAREA ASERTIVITĂȚII

Scenariul 1

Ești ironizat

Demetrios este mic pentru vârsta lui. Deseori alți copii de la club râd de el. Știe că ei nu vor să fie răi, dar asta nu-l face să nu se simtă timorat.. Ieri, ceilalți copii și-au bătut joc de el în fața unor fete. A fost foarte jenat și s-a simțit foarte rău. El a decis că s-a săturat și nu vrea să își mai bată cineva joc de el vreodată.

Scenariul 2

Ești muștrat pentru ceva care nu este din vina ta

S-a convenit ca toată lumea să ajute la curățenie după o activitate. Cu toate acestea, toți ceilalți copii au plecat, așa că ai decis că nu este numai treaba ta să faci ordine. Când pleci, un supervisor adult te vede și observă și mizeria. Este foarte supărat și începe să strige și să-ți spună că nu poți pleca până când totul nu a fost pus înapoi așa cum a fost mai devreme în ziua respectivă.

Scenariul 3

Ți se pare că o situație este nedreaptă

Unul dintre copiii clubului, Demetrios, este mic pentru vârsta lui. Deseori alți copii râd de el și în mod normal și el glumește cu ei. Știi că ceilalți copii nu vor să fie răi, dar nu crezi că este corect ca alți copii să-și bată joc de Demetrios. De curând ai participat la un atelier de combatere a hărțuirii și ai decis că ar trebui să discuți cu ceilalți copii pentru a le spune să nu se mai ia de Demetrios.

FIȘA 9.3 - SFATURI PENTRU A FI ASERTIV

Persoane pasive

- Nu întreprind nicio măsură pentru a-și revendica drepturile, dorințele sau nevoile
- Îi pun pe alții pe primul loc, în detrimentul lor
- Cedează pentru ce-și doresc alții
- Rămân tăcuți când ceva îi deranjează
- Își cer scuze des

Persoanele agresive

- Își respectă propriile drepturi, dorințe sau nevoi, fără a se gândi la ceilalți
- Se pun pe primul loc, în detrimentul altora
- Obțin ceea ce vor, dar în detrimentul altora
- Uneori amenință sau folosesc violența fizică
- În general, nu sunt plăcuți

Persoanele asertive

- Își apără propriile drepturi, nevoi sau dorințe, fără a încălca drepturile, dorințele și nevoile altora
- Se respectă pe ei înșiși, precum și pe ceilalți
- Ascultă și vorbesc
- Își exprimă sentimentele pozitive și negative
- Au încredere în ei, dar nu sunt „insistenți”

Pași pentru a fi asertiv:

1. Împărtășește-ți sentimentele și explică problema - de exemplu „Nu-mi place când”
2. Cere - menționează ce ai dori să se întâmple - de exemplu, „aș prefera”, „Ați putea, vă rog”
3. Întrebă ce părere are cealaltă persoană cu privire la cererea ta
4. Asculta-i răspunsul lor și apoi răspunde

Dacă cealaltă persoană face o declarație care-ți distrage atenția sau încearcă să te convingă, oprește-o și apoi menționează ceea ce doreai - de exemplu, „Așa cum spuneam” sau solicită mai mult timp pentru a răspunde, de exemplu, spunând : „Pot să mă gândesc la asta puțin?”

SESIUNEA 10. DEZVOLTAREA PROPRIULUI COD DE CONDUITĂ

SESIUNEA 10: DEZVOLTAREA PROPRIULUI COD DE CONDUITĂ		
<p>Principalele rezultate/obiective anticipate și scopul sesiunii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A înțelege și a explora ce comportament este acceptabil • Elaborarea unui Cod de conduită pentru copii 		
<p>Materiale necesare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orice echipament necesar pentru încălzire/exerciții introductive și energizante • Hârtii și creioane pentru flipchart • Bandă • Carduri și creioane • Scenarii decupate din foaia 10.1 (un set pentru fiecare grup mic) 	<p>Țimp necesar: 1 ½ - 2 ore în funcție de încălzire/energizante și dacă se efectuează Activitate Opțională.</p>	
<p>Pregătirea pre-antrenament:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectați încălzirea/energizantul, după cum este necesar. • Luați în considerare spațiul și identificați dacă există probleme specifice referitoare la siguranța copiilor, care ar putea fi reflectate în codul de conduită (de exemplu, să nu vă faceți fotografiile unul altuia dezbrăcați). • Adaptați și pregătiți scenariile din Fișa 10.1 		
Durată aprox.	Instrucțiuni pentru sesiunea de desfășurare	Îndrumări suplimentare pentru facilitatori
10 minute	Exerciții de încălzire	Facilitatorii ar trebui să aleagă un exercițiu adecvat de încălzire/introducere. Amintiți-vă dacă copiii se cunosc pentru a vă asigura că toată lumea s-a prezentat.
5 minute	<p>Introducere</p> <p>În grupul mare, explicați că în această sesiune vom vorbi despre clubul sportiv din care doresc să facă parte și despre ce trebuie să facă toată lumea în calitate de indivizi pentru a ne asigura că clubul este un mediu sigur și prietenos pentru copii.</p> <p>Spuneți copiilor că vor dezvolta un cod de conduită, pe care toată lumea va fi rugat să îl respecte. Acesta este un acord încheiat între toată lumea.</p>	

SESIUNEA 10: DEZVOLTAREA PROPRIULUI COD DE CONDUITĂ

<p>15 minute</p>	<p>Explorarea aspectelor legate de codul de conduită</p> <p>Rugați copiii să discute scenariile din Fișa 10.1 în grupuri mici. Apoi reveniți la grupul mare pentru a le examina.</p> <p>Dacă este necesar, adresați întrebări pentru grup, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cum s-ar putea simți persoanele implicate? • Ce s-ar putea întâmpla ca urmare a unui anumit comportament? • Care sunt comportamentele acceptabile și care sunt cele inacceptabile? 	
<p>25 minute</p>	<p>Scrierea codului nostru</p> <p>Împărțiți-vă în grupuri mici (4-6) și dați fiecărui grup carduri și pixuri/creioane.</p> <p>Explicați că în grupul lor ar trebui să deseneze sau să noteze – câte un subiect pe card – menționând astfel, un aspect pe care îl consideră necesar să fie inclus în codul de conduită. În special, ar trebui să se gândească la ce trebuie să facă ei/alți copii.</p> <p>Când grupurile au terminat, invitați-le înapoi în grupul mare. Discutați subiectele propuse de grupuri, colectând cardurile – și întrebați copiii dacă sunt de acord/nu sunt de acord, doresc clarificări etc.</p> <p>Întrebați copiii dacă acesta ar putea fi codul lor de conduită și dacă toată lumea este de acord.</p>	<p>Ca alternativă la lucrul în echipe mici și apoi la schimbul de idei, această activitate ar putea fi realizată de la început ca un exercițiu în grupul mare.</p> <p>După discuții, subiectele importante ale codului de conduită, de interes comun, vor fi notate pe flipchart</p> <p>Facilitatorii ar trebui să fie pregătiți să sugereze idei suplimentare pentru codul de conduită care poate nu au fost propuse de către grupuri.</p> <p>Rețineți dacă apar dezacorduri, facilitatorii trebuie să ajute grupul să negocieze un compromis acceptabil.</p> <p>Activitate OPȚIONALĂ ADIȚIONALĂ</p> <p>Extindeți sesiunea, rugând copiii să „facă un poster” sau un document pentru a-și aminti codul de conduită și/ sau pentru a-l oferi altor copii.</p>
<p>5 minute</p>	<p>Verificați dacă copiii au întrebări; apoi mulțumiți-le pentru timpul acordat.</p> <p>În încheiere, efectuați un energizant scurt. (dacă sesiunea se desfășoară independent de alte sesiuni.</p>	<p>Trebuie selectat energizantul de închidere (a se vedea secțiunea de introducere pentru idei).</p>

SESIUNEA 10: DEZVOLTAREA PROPRIULUI COD DE CONDUITĂ

Comentarii/Activități de urmărire

- Luați în considerare scrierea cardurilor/punctelor convenite pentru codul de conduită pe flipchart și invitarea copiilor să semneze sau să deseneze un simbol pentru a se reprezenta pe ei înșiși. Aceasta nu este o obligație legală, desigur! Poate ajuta copiii să se simtă parte din grup.
- Codurile de conduită elaborate de un grup de copii ar putea fi utilizate/diseminate către alte grupuri de copii, astfel încât să existe un acord de „club”.

FIȘA 10.1 - SCENARIILE PENTRU ACTIVITATEA OPȚIONALĂ A CODULUI DE CONDUITĂ

Instrucțiuni pentru facilitatori: Aceste scenarii sunt utilizate pentru a ajuta copiii să exploreze comportamente specifice care ar trebui să se reflecte în Codul de conduită.

Susțineți discuțiile în grup explorând:

Cum se pot simți persoanele implicate?

Ce s-ar putea întâmpla ca urmare a comportamentului? Dacă consideră că este acceptabil și, dacă nu, ce ar fi acceptabil?

Decupați scenariile (dacă copiii vor lucra în echipe mici).

NU UITAȚI: Adaptați scenariile pentru a reflecta situația din club.

1. Un băiat nu prea se pricepe la sport - toți ceilalți copii îl numesc gras și leneș.
2. În timp ce o fată se schimbă, o altă fată îi face o fotografie folosind telefonul și îi arată fotografia altor copii din club.
3. Unul dintre antrenori, îi cere unui copil să meargă la el acasă pentru a-i vedea puii de câțel. Antrenorul îi spune copilului că este un tratament special, deoarece nu ar trebui să cheme copii la el acasă, așa că îl roagă pe copil să păstreze secretul. Copilul este încântat să vadă câinii și este de acord să meargă cu antrenorul.
4. Există un râu în apropiere, dar li s-a spus copiilor că este periculos să înoate în râu. Este o zi fierbinte și, prin urmare, câțiva băieți decid să meargă la scăldat fără să spună nimănui.
5. Una dintre fete le spune celorlalte fete din club că nu îi place de un copil care tocmai s-a alăturat clubului. Fata spune că toată lumea ar trebui să ignore noul copil.
6. În timpul unei discuții în contradictoriu, unul dintre copii lovește un alt copil.

RESURSE SUPLIMENTARE

INTRODUCERE

Manualul de formare de tineri facilitatori a fost dezvoltat având în vedere două scopuri: în primul rând, introducerea și explicarea materialelor de formare pentru persoanele care coordonează sesiunile privind siguranța copiilor în taberele de vară din Grecia și cluburile sportive din România; în al doilea rând, pentru a oferi informații-cheie formatorilor.

Materialele incluse în curs au fost testate în Grecia în 2020. Aspectele referitoare la metodologie sunt prezentate în planurile sesiunilor de informare pentru copii.

Informațiile suplimentare menționate mai jos detaliază anumite concepte și definiții care sunt utile a fi cunoscute și incluse în materialele de curs.

DREPTURILE ȘI RESPONSABILITĂȚILE COPILULUI

O recunoaștere și un angajament față de drepturile copilului ar trebui să stea la baza tuturor activităților de apărare și ar trebui, fără doar și poate, să constituie baza tuturor activităților ce implică copii. Drepturile

sunt prerogative pe care toată lumea (inclusiv copiii) ar trebui să le revendice și să le dețină. Drepturile sunt promisiuni sau garanții acordate cuiva de către o altă parte (cum ar fi Guvernul).

ISTORIA RECENTĂ A DREPTURILOR OMULUI ȘI COPILULUI

Există o istorie lungă și complexă în ceea ce privește dezvoltarea drepturilor omului în general și a drepturilor copilului, în mod specific. În trecutul recent, după sfârșitul celui de-al doilea război mondial, Organizația Națiunilor Unite a fost înființată. În 1948 Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO) a fost adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite. Națiunile membre au fost (sunt!) îndemnate să promoveze o serie de drepturi umane, civile, economice și sociale, ca parte a fundamentului libertății, dreptății și păcii în lume.

Acesta a fost primul efort juridic internațional de a limita comportamentul statelor și de a le impune obligațiile față de cetățenii lor. Din acest moment au fost adoptate convenții detaliate legate de probleme specifice, cum ar fi discriminarea rasială și tortura,

precum și drepturile unor grupuri specifice, ca femeile și copiii.

În 1989, Convenția cu privire la drepturile copilului a fost adoptată de Adunarea Generală a ONU.

Drepturile copilului sunt drepturile omului, cu prevederi suplimentare pentru a promova și asigura îngrijirea, protecția, dezvoltarea și bunăstarea copiilor. Deși cel mai important document privind drepturile copilului este Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, care este primul instrument internațional obligatoriu din punct de vedere juridic care cuprinde întreaga gamă a drepturilor omului - civile, culturale, economice, politice și sociale - specifică copiilor, drepturile suplimentare sunt definite în diverse alte tratate și convenții internaționale.

CONVENȚIA ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI

Până la vârsta de 18 ani, o persoană este considerată copil și dispune de toate drepturile cuprinse în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (CDC).

CDC este format din 54 de articole grupate în jurul temelor:

- Măsuri generale de implementare (Articolele 4, 42, 44.6);
- Definiția copilului (Articolul 1);
- Principii generale (Articolele 2, 3, 6, 12);
- Drepturi și libertăți civile (Articolele 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 37(a));
- Mediul familial și îngrijirea alternativă (Articolele 5, 9, 10, 11, 18, 20, 21, 25, 27.4);
- Sănătate și bunăstare de bază (Articolele 18, 23, 24, 26, 27);
- Educație, activități recreative și culturale (Articolele 28, 29, 31);
- Măsuri speciale de protecție (Articolele 22, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40).

Aceste drepturi sunt deseori considerate ca fiind grupate în **patru categorii** (sau „seturi”):

Supraviețuire:

- Dreptul de a avea suficientă hrană și adăpost pentru a avea un corp sănătos.
- Dreptul de a fi îngrijit în circumstanțe dificile, cum ar fi războiul sau dezastrele.

Dezvoltare:

- Dreptul de a beneficia de o educație bună.

- Dreptul de a li se asigura oportunitatea de a se juca și recrea.

Protecție:

- Dreptul de a beneficia de protecție împotriva abuzului, vătămării și violenței.
- Dreptul de a fi apărat și asistat de o autoritate.

Participare:

- Dreptul de a se înscrie în cluburi și participa la întâlniri.
- Dreptul de a exprima puncte de vedere și opinii.

Toate drepturile sunt fundamentate pe patru principii esențiale referitoare la drepturile copiilor:

- **Nediscriminare** - Toți copiii ar trebui să beneficieze de un tratament egal, asigurat cu același nivel de protecție și acces la bunuri, servicii și oportunități, indiferent de rasă, etnie, mediu social etc.
- **Interesul superior al copilului** - Deciziile părinților, tutorilor legali, autorităților și ale altor sectoare ale societății ar trebui să aibă întotdeauna în considerare binele copiilor.
- **Dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare** - Părinții, tutorii legali, autoritățile și alte sectoare ale societății ar trebui să se asigure că aceste drepturi de bază sunt respectate și puse în aplicare.
- **Respectarea punctelor de vedere ale copilului** - Ideile și opiniile copiilor trebuie solicitate, ascultate, evaluate și luate în considerare.

VERSIUNEA PENTRU COPIII A CONVENȚIEI ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPIILOR

Articolul 1: Cine este un copil

Copilul este orice persoană cu vârsta sub 18 ani.

Articolul 2: Interzicerea discriminării

Toți copiii au aceste drepturi, indiferent de cine sunt, unde trăiesc, ce limbă vorbesc, ce gândesc, cum arată, dacă sunt băieți sau fete, dacă suferă de o dizabilitate, dacă sunt bogați sau săraci și indiferent de cine sunt sau ce credințe au părinții sau familiile lor.

Articolul 3: Interesul superior al copilului

Când adulții iau decizii, aceștia trebuie să se gândească la modul în care acele decizii vor afecta copiii. Toți adulții trebuie să facă ce este mai bine pentru copii. Guvernele trebuie să susțină protecția și îngrijirea copiilor de către părinți sau, atunci când este necesar de către alte persoane. Guvernele trebuie să vegheze ca oamenii și instituțiile care răspund de protecția și îngrijirea copiilor să își îndeplinească îndatoririle așa cum trebuie.

Articolul 4: Punerea în practică a drepturilor

Guvernele trebuie să facă tot ce le stă în putere pentru ca toți copiii din țările lor să se bucure de drepturile recunoscute de Convenție.

Articolul 5: Susținerea oferită părinților

Guvernele trebuie să lase familiile și comunitățile să își îndrume copiii astfel încât, pe măsură ce se dezvoltă, aceștia să învețe să își exercite drepturile cât se poate de bine. Cu cât copiii sunt mai mari, cu atât vor avea nevoie de mai puțină îndrumare.

Articolul 6: Supraviețuire și dezvoltare

Fiecare copil are dreptul la viață și la supraviețuire. Guvernele trebuie să asigure condițiile în care copiii să se poată dezvolta în cel mai bun mod.

Articolul 7: Nume și cetățenie

Copiii sunt înregistrați la naștere și primesc un nume recunoscut de stat. Copiii trebuie să aibă o naționalitate (să aparțină unei țări). În măsura posibilului, copiii au dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijiți de aceștia.

Articolul 8: Protecția identității

Copiii au dreptul la propria identitate - o dovadă oficială care arată cine sunt, inclusiv naționalitatea, numele și relațiile de rudenie. Nimeni nu ar trebui să încalce acest drept al copilului la identitate, dar dacă acest fapt se întâmplă, guvernele trebuie să ajute copiii și să asigure asistența necesară pentru ca identitatea acestora să fie restabilită.

Articolul 9: Separare de părinți

Copiii nu trebuie să fie separați de părinții lor, cu excepția cazului în care copiii nu sunt îngrijiți corespunzător, de exemplu, dacă un părinte îi face rău copilului sau îl neglijează. Copiii ai căror părinți locuiesc separat trebuie să păstreze legătura cu ambii părinți, cu excepția cazului în care contactul cu părinții ar dăuna copiilor.

Articolul 10: Reunificarea familiei

Dacă un copil locuiește în altă țară decât cea în care locuiesc părinții săi, guvernele trebuie să permită copilului și părinților să călătorească, astfel încât familia să poată menține legătura și să fie împreună.

VERSIUNEA PENTRU COPII A CONVENȚIEI ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPIILOR

Articolul 11: Protecția împotriva răpirii și sechestrării

Guvernele trebuie să împiedice scoaterea din țară a copiilor în condiții ilegale, cum ar fi răpirea de către o persoană sau sechestrarea în altă țară de către un părinte, în condițiile în care celălalt părinte nu este de acord

Articolul 12: Respectul arătat opiniilor copilului

Copiii au dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îi privește. Adulții ar trebui să îi asculte pe copii și țină cont de părerile acestora.

Articolul 13: Libertatea de exprimare

Copiii au dreptul de a se exprima liber și de a primi și comunica informații despre ceea ce învață, gândesc sau simt, în formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, cu excepția cazului în care prin aceasta încalcă drepturile altor persoane.

Articolul 14: Libertatea de gândire, conștiință și religie

Copiii au dreptul la propriile gânduri, opinii și la alegerea unei religii, dar prin acesta nu trebuie să îngreșească dreptul altora de a se bucura de drepturile lor. Părinții pot să îndrume copiii astfel încât, pe măsură ce cresc, să învețe să își exercite acest drept în mod corespunzător.

Articolul 15: Dreptul la întruniri publice, pașnice

Copiii au dreptul de a se asocia sau de a înființa grupuri sau organizații și au dreptul de a se întruni cu copii atât timp cât prin aceasta nu pun în pericol drepturile altora.

Articolul 16: Protejarea vieții private

Fiecare copil are dreptul la viață privată. Legea trebuie să protejeze viața privată, familia, domiciliul, corespondența și reputația copilului împotriva oricăror atacuri.

Articolul 17: Accesul la informații adecvate

Copiii au dreptul la informare prin Internet, radio, televiziune, ziare, cărți și alte surse. Adulții au datoria de a se asigura că informațiile la care au acces copiii nu sunt dăunătoare. Statele trebuie să încurajeze media să difuzeze informații din cât mai multe surse, în limbi pe care copiii le pot înțelege.

Articolul 18: Responsabilitatea părinților

Părinții sunt principalele persoane responsabile pentru creșterea copilului. Dacă un copil nu are părinți, această responsabilitate va fi preluată de un alt adult, denumit „tutore”. Părinții și tutorii trebuie întotdeauna să se gândească la ce este mai bine pentru copil. Guvernele trebuie să îi ajute pe părinți și pe tutori. Când un copil îi are pe ambii părinți, amândoi sunt responsabili pentru creșterea copilului.

Articolul 19: Protecția împotriva abuzurilor

Guvernele trebuie să îi protejeze pe copii împotriva violenței, abuzurilor și a neglijenței din partea persoanelor care îi îngrijesc.

Articolul 20: Copiii fără familie

Orice copil care nu poate fi îngrijit de familia sa are dreptul să fie îngrijit corespunzător de persoane care respectă religia, cultura, limba și alte aspecte ale vieții copilului.

VERSIUNEA PENTRU COPII A CONVENȚIEI ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPIILOR

Articolul 21: Adopția copiilor

Când un copil este adoptat, cel mai important lucru este ca acest fapt să servească bunăstării sale. Dacă un copil nu poate fi îngrijit corespunzător în țara sa (locuind, de exemplu, cu altă familie decât cea naturală), acesta poate fi adoptat în altă țară.

Articolul 22: Copii refugiați

Copiii care ajung din țara natală în altă țară, ca refugiați (pentru că nu sunt în siguranță acolo unde s-au născut), trebuie să primească ajutor, să fie protejați și să beneficieze de aceleași drepturi pe care le au copiii născuți în țara în care au ajuns.

Articolul 23: Copii cu dizabilități

Fiecare copil cu dizabilități trebuie să se bucure de cele mai bune condiții de viață posibile în societate. Statele trebuie să îndepărteze toate obstacolele care pot împiedica copiii cu dizabilități să devină independenți și să participe activ la viața comunității.

Articolul 24: Servicii medicale, apă, alimentație, mediu

Copiii au dreptul la cea mai bună îngrijire medicală posibilă, la apă potabilă, la alimentație sănătoasă și la viață într-un mediu curat și sigur. Toți adulții și copiii trebuie să aibă acces la informații despre siguranța și sănătatea lor.

Articolul 25: Verificarea periodică a îngrijirii copilului care nu crește cu părinții naturali

Fiecare copil plasat în afara familiei (pentru îngrijire, protecție sau însănătoșire) are dreptul la verificarea și reevaluarea periodică a situației sale pentru a se constata dacă totul este în regulă și dacă locul unde se află continuă să fie cel mai bun pentru el.

Articolul 26: Asistența socială și economică

Guvernele trebuie să acorde bani sau alte forme de sprijin pentru a ajuta copiii din familii vulnerabile.

Articolul 27: Alimentație, îmbrăcăminte, locuință

Copiii au dreptul la alimente, îmbrăcăminte și un loc sigur în care să locuiască, astfel încât să se poată dezvolta în cel mai bun mod posibil. Statul trebuie să ajute familiile și copiii care nu își pot permite aceste condiții.

Articolul 28: Acces la educație

Fiecare copil are dreptul la educație. Învățământul primar trebuie să fie gratuit. Studiile gimnaziale, liceale, vocaționale și cele universitare trebuie să fie accesibile fiecărui copil. Copiii trebuie încurajați să urmeze școala până la cel mai înalt nivel posibil. Măsurile de disciplină în școli trebuie să respecte drepturile copiilor și niciodată să nu fie violente.

Articolul 29: Rolul educației

Educația copiilor trebuie să îi ajute să își dezvolte pe deplin personalitatea, talentele și abilitățile. Trebuie să îi ajute să își înțeleagă propriile drepturi și să respecte drepturile, cultura și aspectele diferite ale celorlalți oameni. Trebuie să îi ajute să trăiască în pace și să protejeze mediul înconjurător.

VERSIUNEA PENTRU COPII A CONVENȚIEI ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPIILOR

Articolul 30: Cultura, limba, religia minorităților

Copiii au dreptul de a își folosi propria limbă, cultură și religie, chiar dacă acestea sunt minoritare în țara în care trăiesc.

Articolul 31: Odihnă, joacă, artă și cultură

Oricare copil are dreptul la odihnă și la timp liber și să participe în activități culturale și artistice.

Articolul 32: Protecția împotriva muncii în exces

Fiecare copil are dreptul să fie protejat de orice formă de muncă periculoasă sau care ar putea dăuna educației, sănătății sau dezvoltării sale. În cazul în care copiii muncesc, aceștia au dreptul la protecție și la plată corectă/cinstită/rezonabilă.

Articolul 33: Protecția împotriva drogurilor

Guvernele trebuie să protejeze copiii împotriva consumului, producerii, transportului sau traficului de droguri.

Articolul 34: Protecție împotriva abuzului sexual

Guvernele trebuie să protejeze copiii împotriva exploatării și abuzului sexual inclusiv împotriva persoanelor care constrâng copii să întrețină relații sexuale contra unor sume de bani sau care constrâng copiii să se fotografieze sau filmeze în ipostaze intime.

Articolul 35: Protecția contra vânzării și traficului de persoane

Guvernele trebuie să ia toate măsurile posibile pentru a preveni răpirea, traficul sau transportarea copiilor în alte țări sau locuri în scopul exploatării.

Articolul 36: Protecție contra altor forme de exploatare

Copiii au dreptul la protecție contra oricăror forme de exploatare, chiar dacă acestea nu sunt explicit menționate în această Convenție.

Articolul 37: Copiii în detenție

Copiii acuzați de încălcarea legii nu trebuie să fie uciși, supuși torturii, tratamentelor sau pedepselor crude și nu trebuie condamnați pe viață sau încarcerați împreună cu adulții. Pedepsa cu închisoarea trebuie să fie ultima opțiune și doar pe cea mai scurtă durată posibilă. Copiii privați de libertate trebuie să beneficieze de asistență juridică și să poată păstra legătura cu familia.

Articolul 38: Protecția în război și conflicte armate

Copiii au dreptul să fie protejați pe timp de război. Guvernele au datoria de a oferi protecție specială copiilor afectați de război. Niciun copil sub 15 ani nu poate să fie înrolat în armată și nici să participe în război.

Articolul 39: Reabilitare și integrare

Copiii victime ale abuzului, maltratării, neglijării, exploatării ori unui conflict armat au dreptul să primească asistență care să le permită recuperarea fizică și psihologică.

VERSIUNEA PENTRU COPII A CONVENȚIEI ONU CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPIILOR

Articolul 40: Justiția pentru copii

Copiii acuzați de încălcarea legii au dreptul la asistență juridică și la a fi tratați echitabil. Trebuie să existe soluții pentru a-i ajuta pe acești copii să devină membri buni ai societății. Pedepsa cu închisoarea trebuie să fie ultima soluție.

Articolul 41: Aplicarea legii cele mai bune pentru copii

În cazul în care legile unei țări protejează drepturile copiilor la un nivel superior față de această Convenție, atunci se vor aplica acele legi.

Articolul 42: Toată lumea trebuie să cunoască drepturile copiilor

Guvernele trebuie să facă larg cunoscute copiilor și adulților prevederile acestei Convenții, astfel încât toată lumea să fie informată cu privire la drepturile copiilor.

Articolele 43 - 54: Obligațiile guvernelor

Aceste articole explică modul în care statele, Organizația Națiunilor Unite - inclusiv Comitetul pentru drepturile copiilor și UNICEF - și alte organizații depun eforturi pentru a se asigura că toți copiii se bucură de toate drepturile pe care le au.

ROMÂNIA ȘI CRC

România a semnat CRC în 1990. În acest sens, Guvernul României și-a luat angajamentul de a-și respecta obligațiile care îi revin în temeiul CRC și în special, de a se asigura că sunt puse în aplicare legi locale adecvate pentru a reflecta prevederile CRC, de a pune la dispoziție resurse suficiente pentru ca drepturile să poată fi implementate și să crească gradul de conștientizare cu privire la Convenție.

Puncte cheie privind drepturile

Drepturile omului și ale copilului sunt:

- **Inalienabile.** Nu pot fi luate și nimeni nu are dreptul de a priva o altă persoană de drepturile sale din orice motiv;
- **Indivizibile.** Toate drepturile au o importanță egală. Unei persoane nu i se poate refuza un drept deoarece cineva a decis că este „mai puțin important” sau „neesențial”;
- **Interdependente.** Drepturile sunt legate între ele; beneficierea de oricare din drepturile individuale ale omului/copilului este condiționată de recu-

noașterea și respectarea altor drepturi ale omului/copilului.

- Drepturile copilului se aplică în mod egal tuturor copiilor (orice persoană sub 18 ani), indiferent de sex, rasă, etnie, religie, dizabilitate sau sex.
- Fiecare persoană trebuie să fie proactivă și să participe la revendicarea și deținerea drepturilor sale.
- Lipsa angajamentului personal și a responsabilității în ce privește revendicarea și deținerea drepturilor NU exclude dreptul de exercitare a unei persoane a drepturilor sale.
- Drepturile omului și copilului NU sunt condiționate de niciun fel de responsabilitate. Cu toate acestea, atunci când învățați copiii despre drepturile lor, este întotdeauna important să evidențiați în același timp obligația lor de a nu încălca drepturile altora. Un copil are dreptul de a fi în siguranță, dar are și responsabilitatea de a nu pune în pericol siguranța altei persoane.

DEFINIREA ABUZULUI ASUPRA COPIILOR ȘI PROTECȚIA COPIILOR

Diverse organizații definesc abuzul asupra și protecția copilului într-o varietate de moduri, reflectând de obicei obiectivul organizațional, valorile și abordările lor.

Multe definiții ale abuzului asupra și protecției copiilor folosesc termenul „violență” pentru a descrie abuzul și vătămarea copiilor. Este oarecum regretabil faptul că termenul „violență” este folosit sinonim/în mod interschimbabil cu „abuz”, deoarece nu toate formele de abuz asupra copiilor, cum ar fi neglijarea și unele manifestări ale abuzului emoțional, sunt acte violente, așa cum ar fi considerate în general de către public. De exemplu, neglijarea include neîmplinirea nevoilor de bază ale copiilor, cum ar fi hrana care nu poate fi privită ca violență. Cu toate acestea, trebuie amintit faptul că efectele neglijenței și abuzului emoțional pot fi la fel de dăunătoare pentru copii pe termen lung ca și consecințele imediate ale formelor fizice de violență.

Definiția universal acceptată și cea mai completă a violenței manifestate împotriva copiilor, provine din Raportul mondial privind violența și sănătatea (2002) al Organizației Mondiale a Sănătății:

„Violența împotriva copiilor este definită ca folosirea intenționată a forței fizice sau a puterii, reală sau sub formă de amenințări, împotriva unui copil, de către o persoană sau un grup, care fie are ca rezultat sau are o mare probabilitate de a duce la vătămarea reală sau potențială a sănătății, vieții, dezvoltării sau demnității copilului. Aceasta include toate formele de rele tratamente fizice și/sau emoționale, abuzuri sexuale, abandon sau neglijență și exploatare comercială sau de altă natură care au loc în contextul unei relații de responsabilitate, încredere sau putere. Violența împotriva copiilor cuprinde și forme sociale de violență, cum ar fi exploatarea muncii copiilor și implicarea copiilor în conflictele armate. O astfel de violență provine adesea din cauze structurale, inclusiv sărăcia, inegalitatea și discriminarea.”⁸

Articolul 19 din Convenția cu privire la drepturile copilului consideră abuzul asupra copiilor (și, prin urmare, de ce anume trebuie protejați copiii) drept „toate formele de violență fizică sau mentală, vătămare și abuz, abandon sau neglijență, maltratare sau exploatare, inclusiv abuzuri sexuale”.

Diferența între protecția și siguranța copiilor

Se face adesea o distincție între protecția copilului și apărarea copilului. În practică, acestea sunt divizări relativ arbitrare, întrucât, în general, copiii au un drept specific la protecție.

Protecția copilului, conform articolului 19 din CDC, este definită după cum urmează:

- Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.
- Aceste măsuri de protecție vor cuprinde, după caz, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe sociale care să asigure sprijinul necesar copilului și celor cărora le-a fost încredințat, precum și pentru instituirea altor forme de prevenire și pentru identificarea, denunțarea, acționarea în instanță, anchetarea, tratarea și urmărirea cazurilor de rele tratamente aplicate copilului, descrise mai sus, și, dacă este necesar, a procedurilor de implicare judiciară.

În schimb, asigurarea siguranței copilului, conform definiției enunțate de Coaliția „Keeping Children Safe”⁹ este:

„...responsabilitatea organizațiilor de a se asigura că personalul, operațiunile și programele lor nu dăunează copiilor, adică nu expun copiii la riscul de efecte dăunătoare și abuz și că orice motive de îngrijorare pe care organizația le are cu privire la siguranța copiilor în cadrul comunităților în care ei lucrează, sunt raportate autorităților competente..”

⁸ Krug E.G. et al (eds) (2002) Raportul Mondial privind violența și sănătatea, Geneva: Organizația Mondială a Sănătății

⁹ Coaliția Keeping Children Safe este principala inter-agenție care are ca scop apărarea copiilor la nivel internațional

Acest fapt înseamnă că asigurarea siguranței copiilor are scop atât:

- **Preventiv** - de a reduce probabilitatea ca un copil să fie lezat.
- **Răspuns prompt** - luarea de măsuri pentru a vă asigura că, în cazul în care există motive de îngrijorare ori sunt suspectate situații de vătămare sau abuz, sunt luate măsuri adecvate atât pentru a asigura asistența copilului, cât și pentru a preveni situații similare care să se repete.

Legislația românească - responsabilitatea de a proteja/apăra copiii

În România, profesioniștilor le revine o obligație legală de a raporta în temeiul articolului 12 din Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării și abuzurilor sexuale (Acordul Lanzarote).

De asemenea, în conformitate cu legislația românească, toți profesioniștii care se ocupă de copii au obligația de a raporta orice situație când intră în contact cu copilul și au suspiciuni asupra unui posibil caz de abuz, neglijare sau rele tratamente au obligația de a sesiza de urgență direcția generală de asistență socială și protecția copilului. (articolul 89, capitolul VI, legea 272 din 2004)

De ce anume protejăm/apărăm copiii?

Există patru categorii principale de abuz asupra copiilor care sunt recunoscute. Există și alte forme de abuz, cum ar fi discriminarea, exploatarea și violența, dar acestea sunt manifestări complexe ale celor patru categorii principale.

ABUZ FIZIC

Există patru categorii principale de abuz asupra copiilor care sunt recunoscute. Există și alte forme de abuz, cum ar fi discriminarea, exploatarea și violența, dar acestea sunt manifestări complexe ale celor patru categorii principale.

Exemple de situații în tabere de vară/cluburi de sport:

- Pălmuirea unui copil pentru că nu ascultă, întrerupe sau deranjează antrenamentul sau activitățile.
- Forțarea unui copil să continue jocul chiar dacă este rănit.
- Încurajarea copiilor să se joace în mod deliberat agresiv, fără să se gândească la riscul rănirii lor sau a celorlalți.

ABUZ SEXUAL

Abuzul sexual este orice tip de contact sexual între un adult și orice persoană sub 18 ani sau între un copil mai mare și un copil mai mic; sau dacă o persoană o supune pe alta, indiferent de vârstă. De asemenea, abuzul poate consta în efectuarea unor fotografii indecente copiilor, solicitarea adresată copiilor de a privi imagini sexuale, de a urmări activități sexuale sau încurajarea copiilor în a se comporta neadecvat, cu tentă sexuală.

Formularea unor comentarii nedorite referitoare la fizic, în special cu caracter sexual, constituie, de asemenea, o formă de abuz sexual, adesea numită hărțuire sexuală. Chiar dacă o persoană sub 18 ani își dă acordul în ce privește o relație sexuală, acest lucru este considerat tot un abuz sexual.

Exemple de situații în tabere de vară/cluburi de sport:

- Fotografierea copiilor goi în timp ce fac duș sau în zonele de dormit.
- Afirmății de genul cât de „bine dezvoltată” fizic este o fată.
- Solicitarea unui contact fizic „anormal” pentru bunăstarea jucătorului sau solicitarea copiilor să arate zone „intime” ale corpului.

ABUZUL EMOȚIONAL, PSIHOLOGIC SAU VERBAL

Abuzul emoțional are loc atunci când adulții importanți din viața unui copil critică, amenință sau resping în mod constant copiii până când stima de sine și sentimentele sau valoarea lor de sine sunt afectate. Glumirea constantă la adresa unei persoane poate căpăta, de asemenea, conotații abuzive.

Abuzul emoțional nu înseamnă că nu pot fi făcute glume sau că a-i explica unui copil ceva nu a realizat bine este greșit. Menționarea elementelor care trebuie corectate este importantă pentru că are menirea de a învăța și dezvolta copiii. În mod similar, glumele și râsul ajută la stabilirea unor legături între oameni și pot crea sentimentul de apartenență. Criticismul nu mai este însă motivațional, iar glumele pe seama copiilor nu sunt amuzante. Abuzul emoțional poate face rău și poate avea urmări negative la fel ca abuzul fizic.

Exemple de situații în tabere de vară/cluburi de sport:

- Repetarea constantă către un copil a cuvântului „ratat” pentru că nu reușește sau nu poate efectua o activitate.

- Luarea în derâdere în mod constant a unui copil și încurajarea celorlalți jucători să râdă, evidențiind faptul că un copil este diferit.
- Favoritism, astfel încât unii copii să se simtă excluși.

NEGLIJENȚĂ

Neglijența survine atunci când un adult nu oferă suficient sprijin emoțional sau acordă în mod deliberat și constant o atenție foarte mică sau deloc unui copil. Neglijența apare, de asemenea, atunci când unui copil nu i se asigură hrană, locuință, haine, îngrijire sau supraveghere medicală necesară.

Exemple de situații în tabere de vară/cluburi de sport:

- Nu știți unde se află copiii în timpul taberelor sau în deplasări.
- Nu furnizați apă sau permiteți copiilor să facă o pauză pentru hidratare, atunci când e foarte cald.
- Utilizarea unui mijloc transport care nu este sigur atunci când copiii sunt transportați.

HĂRȚUIRE ȘI INTIMIDARE

Deși abuzul este considerat în mod obișnuit ca fiind o acțiune săvârșită/care nu e săvârșită de un adult în relație cu un copil, colegii pot de asemenea comite acest abuz. Acest act este denumit adeseori „hărțuire și intimidare”.

Intimidarea poate lua mai multe forme. Poate include acte fizice precum lovirea; în mediu online sau cibernetic, poate include mesaje, comentarii sau imagini abuzive postate pe social media; prejudicii cauzate de unele furturi de bunuri și adresarea unor porecle. Intimidarea poate face referire la sexul, etnia, identitatea sexuală sau dizabilitatea unui individ sau despre abilitatea sportivă.

Adulții încearcă uneori să minimalizeze intimidarea, considerând că nu este atât de gravă, deoarece are loc între copii. Cu toate acestea, este important să ne dăm seama că intimidarea poate cauza efecte nocive. De asemenea, intimidarea și hărțuirea tind să se agraveze progresiv. Din acest motiv, este important să creăm un mediu în care toată lumea este conștientă că intimidarea nu este tolerată și să punem capăt de îndată ce constatăm acest tip de comportament.

Recunoașterea semnelor și indicatorilor de abuz

Un abuz nu este întotdeauna ușor de detectat.

Există situații când abuzul este de fapt observat sau raportat (și anume, un copil sau alt copil/adult fac de cunoscut o situația care a avut loc). De cele mai multe ori, acestea sunt „indicii” – semne și simptome – că ceva nu este în regulă. Este important să înțelegem că aceste semne și simptome nu implică faptul că ceva nu este ok – ci că acestea sunt indicii care trebuie urmărite.

Semnele și simptomele specifice includ următoarele:

Situații când copiii:

- prezintă leziuni fizice inexplicabile - inclusiv vânătăi și răni, cum ar fi arsuri de țigări sau semne de auto-vătămare (cum ar fi cicatrici de la tăiere), durere la mers;
- suferă de boli inexplicabile/constante - de exemplu dureri de stomac, dificultăți de alimentare etc.;
- își schimbă brusc comportamentul sau starea de spirit – spre ex., devin agresivi, retrași sau timizi
- evită anumite situații sau persoane;
- devin foarte secretoși - nu mai împărtășesc ceea ce se întâmplă în viața lor sau nu mai vorbesc brusc când adulții intră;
- tentativă de suicid;
- se înjosec în mod constant/spun lucruri negative despre ei (de exemplu, că sunt inutili sau de nicio trebuință);
- se izolează/nu relaționează cu ceilalți;
- afirmă că ei sau colegii lor sunt abuzați sau răniți.

Atunci când copiii nu îndeplinesc etapele obișnuite de dezvoltare a copilului (adică lucruri pe care ar trebui să le așteptăm în mod rezonabil să le facă la o anumită vârstă), acest fapt poate, de asemenea, reprezenta un semn de abuz - sau cel puțin faptul că acel copil poate avea nevoi speciale care necesită sprijin suplimentar.

În situațiile când adulții, cum ar fi personalul din tabără/club și părinții:

- dau impresia că selectează unul sau mai mulți copii pentru un „tratament special” (fie ca favoriți, fie în ce privește aplicarea unei pedepse);
- se pare că le pasă mai mult de rezultatul unui joc sau de succesul unei activități, mai degrabă decât dacă copiii sunt fericiți și se distrează;
- sunt negativi și critici cu privire la un copil;
- folosesc un limbaj care nu este adecvat - de exemplu, discută aspectul fizic al fetelor în mod sexual;
- nu respectă intimitatea copiilor, de exemplu în vestiare sau dormitoare;

- nu sunt preocupați de copii - ce fac sau unde se află;
- nu respectă orientările și codurile de conduită stabilite de organizația lor;
- consumă alcool sau droguri în timp ce aceștia ar trebui să supravegheze copiii; întârzie să ducă copiii pentru administrarea tratamentului medical (de exemplu, în cazul unui accident);
- susțin că au văzut un copil abuzat sau rănit ori că sunt preocupați de o situație.

Contexte de risc pentru siguranța copilului în sport

Majoritatea copiilor beneficiază enorm în urma implicării lor în sporturi și participării în tabere de vară. Cu toate acestea, copiii pot fi abuzați sau răniți. Copiii pot fi răniți sau abuzați de profesioniști, voluntari, îngrijitori, membri ai familiei și de alți copii. Efectele asupra copilului pot fi deosebit de negative.

Copiii pot fi răniți în mai multe moduri și, adesea, pot experimenta mai multe tipuri de abuzuri în acel moment. Există unele situații și efecte negative specifice care sunt mai susceptibile să survină în cadrul activităților sportive practicate și a taberelor de vară. Recunoașterea acestor situații poate susține eforturile de apărare și protejare a copiilor.

• RĂNI

Aproape fiecare sport implică un anumit risc de rănire fizică. Cu toate acestea, presiunea de a obține performanță poate implica faptul că copiii sunt împinși dincolo de ceea ce este rezonabil sau adecvat vârstei și abilităților lor. Poate include și încurajarea copiilor să joace atunci când sunt răniți, fapt care atrage și mai multe urmări nefaste.

• PRESIUNEA PERFORMANȚEI

Victoria reprezintă un element esențial al sportului. Cu toate acestea, încurajarea copiilor în a obține performanțe și supunerea lor la o presiune extremă poate fi dăunătoare atât din punct de vedere psihologic, cât și fizic. Uneori, această presiune a performanței poate proveni de la adulți - dar poate proveni și de la copilul însuși sau de la colegi. Pentru copii, performanța nu ar trebui să fie urmărită niciodată în detrimentul bucuriei în sine de a practica acel sport.

• ASISTENȚA FIZICĂ

Anumite locații, cum ar fi vestiarele, dușurile și contactul fizic în timpul unui tratament, îi fac pe

copii deosebit de vulnerabili. Aceste spații pot oferi oportunități persoanelor care doresc să abuzeze sexual un copil. În general, intimitatea copiilor trebuie respectată. Dacă se asigură îngrijire sau tratament medical, intim, copiii trebuie să aibă dreptul de a solicita prezența unui alt copil sau adult numit de ei.

• ȘEDERI PESTE NOAPTE/ DEPLASĂRI

Șederile peste noapte (de exemplu, în contextul meciurilor în deplasare și/sau taberelor de antrenament), pot oferi oportunități celor care doresc să abuzeze sexual copii. Un număr suficient de adulți trebuie să fie întotdeauna prezent pentru a asigura supravegherea corespunzătoare.

Cel puțin doi adulți ar trebui să fie întotdeauna prezenți atunci când este vorba de activități desfășurate cu copiii pentru a evita riscul de a fi pierduți sau lăsați în situații de pericol. Un alt factor care trebuie luat în considerare este necesitatea de a se asigura că modalitățile de transport sunt sigure - de exemplu, că vehiculele sunt în stare de funcționare.

• RELAȚII APROPIATE

Mulți copii dezvoltă relații apropiate și de încredere cu adulții care lucrează în tabere și cluburi. Antrenorii etc. pot fi persoane cu un rol important în viața copiilor, în special pentru copiii care nu au relații bune cu alți adulți. Cu toate acestea, aceste relații apropiate pot crea, de asemenea, un cadru în care copiii să fie răniți. Copilul ar putea dori să facă pe placul adultului; sau adultul este o persoană de încredere și/sau cu autoritate și nimeni nu ar crede sau pune la îndoială acțiunile lor.

Pentru a proteja copiii, nicio persoană nu va fi „exclusă de pe lista suspectilor”. Asta nu înseamnă că toată lumea este suspectă; se impune ca toate persoanele implicate, copii, părinți și adulți, să aibă aceleași standarde de comportament și conduită.

• CULTURA DE ECHIPĂ

A face parte dintr-o echipă, indiferent dacă este vorba de o echipă sportivă sau de un grup într-o tabără de vară și sentimentul de apartenență direct proporțional, poate avea un efect benefic în ce privește stima de sine și valoarea de sine a copiilor.

Spiritul de echipă este cheia experienței de învățare a copilului. Acest spirit provine de la jucători, dar este puternic influențat de adulții din jurul lor.

De exemplu, o echipă în care un adult face cunoscut faptul că toată lumea este respectată și că agresiunea nu este tolerată este mult mai probabil să fie una primitoare și să creeze o atmosferă pozitivă.

O ierarhie în funcție de modul de raportare la copiii mai mari sau mai puternici, care dețin influență asupra

altor copii pot fi stabilită. Acest fapt poate avea efecte pozitive, dar poate fi în egală măsură negativ și poate duce la situații ce implică o transformare, inclusiv „înjosire” pe care s-ar putea ca acei copii să fie nevoiți să o tolereze ca modalitate de a fi acceptați în cadrul echipei.

DEZVOLTAREA COPILULUI

Această secțiune are scop de îndrumare și prezintă „tipare” - în mod evident, este posibil să existe o anumite decalaje între intervalele de timp atunci când sunt atinse etapele și acest lucru este normal. Totuși, dacă există vreun motiv de îngrijorare cu privire la dezvoltarea unui copil, atunci se impune solicitarea opiniei unui profesionist.

Copilul de vârstă școlară - 6 - 12 ani

- Înțelege și este capabil să urmeze instrucțiuni secvențiale
- Abilități de bază pentru sporturile de echipă (fotbal, baseball etc.)
- Începe să piardă dinții „de lapte”, trecerea la dentiția definitivă
- Rutine importante pentru activitățile cotidiene
- Abilitățile de citire se dezvoltă în continuare
- Recunoașterea de către semenii începe să devină importantă
- Fete - creșterea părului la axilă și pubian, mărirea sânilor
- Menarha (prima menstruație) poate apărea la fete

Adolescent - 12 - 18 ani

- Băieți - creșterea părului axilar, piept și pubian; schimbări de voce; și mărirea testiculelor/ penisului

- Fete - creșterea părului axilar și pubian; mărirea sânilor; menstruații
- Înălțimea, greutatea adultului, maturitatea sexuală
- Înțelege concepte abstracte
- Acceptarea și recunoașterea de către semenii este de o importanță vitală

Explorarea sexuală „normală” în copilărie¹⁰ este o etapă obișnuită și face parte din dezvoltarea copiilor.

De obicei, aceasta:

- are o durată limitată;
- implică copii de vârste similare;
- presupune explorare vizuală și tactilă;
- implică curiozitate, nu constrângere;
- este voluntară din partea fiecărui copil implicat;
- copiii devin curioși și jucăuși în timp ce sunt implicați;
- copiii se simt stânjeniți dacă intră un adult;
- scade atunci când li se spune copiilor să se oprească.

Dacă acest lucru se întâmplă în timpul unei tabere de vară sau în clubul sportiv, este important să abordăm problema într-un mod care nu atrage rușine în ceea ce privește dezvoltarea sexualității copiilor.

¹⁰ Fahlberg V (1994) *A Child's Journey Through Placement*; BAAF/ Russell Press, Londra, Marea Britanie

MOTIVE DE ÎNGRIJORARE LEGATE DE SIGURANȚA COPIILOR ȘI REZOLVAREA INCIDENTELOR

Fiecare club sportiv sau tabără de vară trebuie să aibă o Persoană Responsabilă pentru Siguranța Copilului sau care ar trebui să fie prima persoană contactată când există orice motiv de îngrijorare. Aceasta va fi contactată ori de câte ori există o suspiciune sau un caz real de abuz sau vătămare. Această persoană trebuie să fie informată dacă există de asemenea vreo îngrijorare cu privire la comportamentul unui adult - de exemplu, dacă adultul nu respectă codul de conduită.

Motive ce împiedică adulții să ia măsuri de protecție/apărare a copiilor

- Teama că se înșeală
- Frica că ar putea agrava situația pentru copil dacă raportează ceva care nu s-a întâmplat
- Nu vrea să creeze probleme colegului
- Valorile și atitudinile individuale față de abuz. De exemplu: convingerea că victima/supraviețuitorul este de vină.

- Îndoieli cu privire la informațiile sau afirmațiile altei persoane
- Propriul stres, lipsă de sprijin sau dacă este prea ocupat
- Incertitudine în ce privește procedurile și consecințele organizaționale
- Lipsa dorinței de a interveni
- Presupunerea că altă persoană se ocupă de această problemă
- Incertitudinea cu privire la autoritate atunci când vine vorba de relațiile cu persoane din exterior în cazul în care există îngrijorări cu privire la (mass-media/donatori)

Deși toate aceste motive de îngrijorare pot fi legitime, este important să ne amintim că, exceptând cazul în care oamenii vorbesc deschis și raportează existența unor probleme, un copil se poate confrunta cu o situație periculoasă.

ACȚIUNI DE ÎNTREPRINS ÎN CAZUL UNEI SUSPICIUNI

CE SĂ FACI	CE SĂ NU FACI
RECUNOAȘTE. Fii conștient de risc și nu-l ignora.	Încercă investigarea oricărei acuzații de abuz. Rolul dvs. este să recunoașteți semnele unei posibile maltratări și/sau pur și simplu să ascultați relatarea unui copil.
RĂSPUNDE. Se va acționa în siguranță: este important ca acțiunile efectuate să nu pună copilul în pericol. De asemenea, se va acționa rapid dacă există motive de îngrijorare cu privire la siguranța unui copil.	
ÎNREGISTREAZĂ. Se va nota ceea ce a fost afirmat și/sau cele întâmplate.	

ACȚIUNI DE ÎNȚEPRINS ÎN CAZUL UNEI SUSPICIUNI

RAPORTEAZĂ - către persoana responsabilă cu siguranța copilului cât mai curând posibil.	Doar întrebările esențiale vor fi adresate: întrebați doar cât aveți nevoie să aflați pentru a semnala că aveți un motiv de îngrijorare și a putea transmite detaliile.
SESIZEAZĂ - în caz de pericol iminent, serviciile de urgență vor fi contactate. Sesizările serviciilor de protecție a copilului sunt în mod normal efectuate de către persoana de legătură responsabilă pentru protecția copilului.	

Dacă nu a fost desemnată o Persoană Responsabilă pentru Siguranța copilului, se impune efectuarea unei sesizări către:

- Autoritățile locale de protecție a copilului
- Poliție sau serviciile de urgență, într-o situație care pune viața în pericol

MODUL DE ABORDARE A UNEI DEZVĂLUIRI

Dacă un copil vorbește despre abuz (sau un alt copil își face de cunoscut îngrijorările cu privire la alt copil), este important să li se răspundă într-un mod responsabil și adecvat. În practică acest fapt implică următoarele:

CE SĂ FACI	CE SĂ NU FACI
Să asculți întreaga relatare a copilului	Să adresezi întrebări directe, cum ar fi : „Mama/ tatăl tău a făcut asta?” Să desfășori o investigație – se vor aduna însă, cât mai multe informații necesare pentru a le transmite persoanei responsabilă cu siguranța copilului/sau serviciilor de protecție a copilului
Să asiguri copilul că a făcut ceea ce trebuie să facă făcând cunoscută această problemă	Să adopți o atitudine critică sau să faci reproșuri copilului („De ce nu mi-ai spus mai repede?”)
Să păstrezi o atitudine calmă	Să adopți o atitudine de panică
Să accepți și să crezi afirmațiile copilului	Să exprimi neîncredere sau să cauți o scuză pentru cele întâmplare
Să utilizezi limbajul copilului și să-i explici că este necesar să informați la rândul dvs. o persoană de încredere care vă poate ajuta.	Să faci promisiuni care nu pot fi respectate: de exemplu, să nu promiți că nu vei spune altcuiva
Să notezi cele spuse de copil	Să confrunți autorul faptelor
Să capeți sprijin pentru copil și pentru dumneavoastră	Să amâni luarea unor măsuri și să presupui că altcineva va avea această inițiativă
Să acționezi rapid dacă crezi că există riscul de vătămare a copiilor	Să atingi copilul fără permisiunea lui

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului european „Mediu sigur pentru copii în sport” (“Keeping Children Safe in Sport”), co-finanțat de Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (REC 2014-2020) și coordonat de Fundația Terre des hommes România, în parteneriat cu Terre des hommes Grecia și Terre des hommes Ungaria. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă opiniile Comisiei Europene. Comisia Europeană nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

Terre des hommes

Sprijin copiilor.

Fundația Terre des hommes Romania

Strada Franzelarilor Nr. 6, Sector 2, Cod poștal 020786, București, România

Tel: +40 371 300 390;

Email: rou.office@tdh.ch

Urmăriți-ne în social media: pagina "Terre des hommes Romania" pe Facebook și Youtube.